

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA MELHIORA VATELĒ
[MELCHIOR WATHELET] SECINĀJUMI,
sniegti 2018. gada 25. jūlijā¹

Apvienotās lietas C-297/17, C-318/17, C-319/17 un C-438/17

Bashar Ibrahim (C-297/17),
Mahmud Ibrahim (C-318/17),
Fadwa Ibrahim (C-318/17),
Bushra Ibrahim (C-318/17),
Mohammad Ibrahim, kura likumiskie pārstāvji ir *Fadwa* un *Mahmud Ibrahim* (C-318/17),
Ahmad Ibrahim, kura likumiskie pārstāvji ir *Fadwa* un *Mahmud Ibrahim* (C-318/17),
Nisreen Sharqawi (C-319/17),
Yazan Fattayrji, kura likumiskā pārstāve ir *Nisreen Sharqawi* (C-319/17),
Hosam Fattayrji, kura likumiskā pārstāve ir *Nisreen Sharqawi* (C-319/17)
pret
Vācijas Federatīvo Republiku
un
Vācijas Federatīvā Republika
pret
Taus Magamadov (C-438/17)

(*Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa, Vācija) lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Direktīva 2013/32/ES – Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa – Kopīgās procedūras starptautiskās aizsardzības piešķiršanai un atņemšanai – 52. pants – Šīs direktīvas piemērošanas joma *ratione temporis* – 33. panta 2. punkta a) apakšpunkts – Lēmums noraidīt patvēruma pieteikumu kā nepieņemamu, pamatojot ar citā dalībvalstī piešķirtu alternatīvo aizsardzību – Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 4. un 18. pants – Sistēmiski trūkumi patvēruma piešķiršanas procesā šajā citā dalībvalstī – Direktīva 2011/95/ES – 20. un nākamie panti – Alternatīvās aizsardzības saņēmēju dzīves apstākļi šajā citā dalībvalstī – Reāls un pierādīts risks tikt pakļautam necilvēcīgai vai pazemojošai attieksmei

1. Lūgumi sniegt prejudiciālus nolēmumus lietās C-297/17, C-318/17 un C-319/17 attiecas uz, pirmkārt, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/32/ES (2013. gada 26. jūnijs) par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai² 33. panta 2. punkta a) apakšpunkta un 52. panta 1. punkta, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 4. panta un, otrkārt, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/95/ES (2011. gada 13. decembris) par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu, un par piešķirtās aizsardzības saturu³ 20. un nākamo pantu interpretāciju.

1 Oriģinālvaloda – franču.

2 OV 2013, L 180, 60. lpp.

3 OV 2011, L 337, 9. lpp.

2. Šie lūgumi ir iesniegti trijās lietās, kurās patvēruma meklētāji, Sīrijā dzīvojušie palestīniešu izcelsmes bezvalstnieki *Bashar Ibrahim* (lieta C-297/17), *Mahmud Ibrahim*, *Fadwa Ibrahim*, *Bushra Ibrahim*, nepilngadīgie bērni *Mohammad* un *Ahmad Ibrahim* (lieta C-318/17), kā arī *Nisreen Sharqawi* un viņas nepilngadīgie bērni *Yazan* un *Hosam Fattayrji* (lieta C-319/17) ir vērsušies pret *Bundesrepublik Deutschland* (Vācijas Federatīvā Republika) saistībā ar *Bundesamt für Migration und Flüchtlinge* (Federālā migrācijas un bēgļu pārvalde, Vācija, turpmāk tekstā – “Pārvalde”) lēmumiem atteikt viņiem patvēruma tiesības, pamatojot, ka pieteikumu iesniedzēji ir ieradušies no drošas trešās valsts.

3. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu lietā C-438/17 attiecas uz Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunkta un 52. panta 1. punkta interpretāciju.

4. Šis lūgums ir iesniegts lietā starp Vācijas Federatīvo Republiku un Polijā dzīvojušu, sevi par čečenu dēvējošu Krievijas pilsoni, patvēruma meklētāju *Taus Magamadov* saistībā ar Pārvaldes lēmumu atteikt patvēruma tiesības, pamatojot, ka pieteikuma iesniedzējs ir ieradies no drošas trešās valsts.

I. Atbilstošās tiesību normas

A. Starptautiskās tiesības

1. Ženēvas konvencija

5. Ženēvā 1951. gada 28. jūlijā parakstītās Konvencijas par bēgļa statusu⁴, kas ir stājusies spēkā 1954. gada 22. aprīlī, kura ir papildināta ar 1967. gada 31. janvārī Ņujorkā noslēgto protokolu par bēgļa statusu, kas stājies spēkā 1967. gada 4. oktobrī (turpmāk tekstā – “Ženēvas konvencija”), 21. pantā “Mājoklis” ir noteikts:

“Kas attiecas [uz] mājokli, tad dalībvalstīm atbilstoši to likumiem un noteikumiem vai ciktāl to regulē iestādes, jāattiecinā uz bēgļiem, kas likumīgi uzturas to teritorijā, vislielākās labvēlības režīms, jebkurā gadījumā ne sliktāks, kā pret ārzemniekiem šajos pašos apstākļos.”

2. Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija

6. Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas, kas parakstīta 1950. gada 4. novembrī Romā (turpmāk tekstā – “ECPAK”), 3. pantā “Spīdzināšanas aizliegums” ir noteikts:

“Nevienu cilvēku nedrīkst pakļaut spīdzināšanai vai cietsirdīgi vai pazemojoši ar viņu apieties vai sodīt.”

B. Savienības tiesības

1. Harta

7. Saskaņā ar Hartas 1. pantu “Cilvēka cieņa”:

“Cilvēka cieņa ir neaizskarama. Tā ir jārespektē un jāaizsargā.”

⁴ *Recueil des traités de Nations unies*, 189. sējums 50. lpp., Nr. 2545 (1954).

8. Hartas 4. pantā “Spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodu aizliegums” ir noteikts:

“Nevienam nedrīkst pakļaut spīdzināšanai necilvēcīgai vai pazemojošai attieksmei vai sodiem.”

Hartas 18. pantā “Patvēruma tiesības” ir noteikts:

“Patvēruma tiesības garantē, ievērojot noteikumus, kas ietverti 1951. gada 28. jūlija Ženēvas Konvencijā par bēgļu statusu un 1967. gada 31. janvāra Protokolā par bēgļu statusu, kā arī saskaņā ar Līgumu par Eiropas Savienību un Līgumu par Eiropas Savienības darbību [..].”

9. Hartas 51. panta “Piemērošanas joma” 1. punktā ir noteikts:

“Šīs Hartas noteikumi attiecas uz Savienības iestādēm un struktūrām, ievērojot subsidiaritātes principu, un uz dalībvalstīm tikai tad, ja tās īsteno Savienības tiesību aktus. Tādēļ tās ievēro tiesības un principus, kā arī veicina to piemērošanu saskaņā ar savām atbilstīgajām pilnvarām un ievērojot Savienības kompetenci, kas tai piešķirta Līgumos.”

10. Hartas 52. panta “Tiesību un principu piemērošana un interpretēšana” 3. punktā ir noteikts:

“Ciktāl Hartā ir ietvertas tiesības, kuras atbilst [ECPAK] garantētajām tiesībām, šo tiesību nozīme un apjoms ir tāds pats kā minētajā Konvencijā noteiktajām tiesībām. Šis noteikums neliedz Savienības tiesībās paredzēt plašāku aizsardzību.”

2. Direktīva 2013/32

11. Direktīvas 2013/32 33. pantā “Nepieņemami pieteikumi” ir noteikts:

“1. Papildus gadījumiem, kad pieteikums netiek izskatīts saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 604/2013, dalībvalstīm nav jāizvērtē, vai pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs saņemt starptautisko aizsardzību saskaņā ar Direktīvu 2011/95/ES, ja pieteikums tiek uzskatīts par nepieņemamu saskaņā ar šo pantu.

2. Dalībvalstis var uzskatīt starptautiskās aizsardzības pieteikumu par nepieņemamu tikai tad, ja:

a) cita dalībvalsts ir piešķirusi starptautisko aizsardzību;

[..].”

12. Minētās direktīvas 40. pantā “Turpmāks pieteikums” ir noteikts:

[..]

2. [..] turpmākais starptautiskās aizsardzības pieteikums tiek vispirms pakļauts sākotnējai izskatīšanai attiecībā uz to, vai ir konstatēti vai pieteikuma iesniedzējs ir iesniedzis jaunus elementus vai faktus, kas attiecas uz pārbaudi, vai viņš ir kvalificējams kā starptautiskās aizsardzības saņēmējs saskaņā ar Direktīvu 2011/95/ES.

3. Ja sākotnējā izskatīšanā, kas minēta 2. punktā, tiek konstatēti vai pieteikuma iesniedzējs ir iesniedzis jaunus elementus vai faktus, kas ievērojami palielina iespēju pieteikuma iesniedzējam tikt kvalificētam kā starptautiskās aizsardzības saņēmējam saskaņā ar Direktīvu 2011/95/ES, pieteikumu turpina izskatīt saskaņā ar II nodaļu. Dalībvalstis var paredzēt arī citus iemeslus, kuru dēļ turpināt izskatīt turpmāku pieteikumu.

4. Dalībvalstis var paredzēt, ka pieteikumu turpinās izskatīt tikai tad, ja attiecīgais pieteikuma iesniedzējs iepriekšējā procedūrā nevarēja, nebūdamas pie tā vainīgs, izvērtēt situācijas, kas aprakstītas šā panta 2. un 3. punktā, jo īpaši izmantojot savas tiesības uz efektīvu tiesisko aizsardzību saskaņā ar 46. pantu.

[..]”

13. Šīs direktīvas 51. panta 1. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu 1. līdz 30. panta, 31. panta 1., 2. un 6. līdz 9. punkta, 32. līdz 46. panta, 49. un 50. panta un I pielikuma prasības vēlākais līdz 2015. gada 20. jūlijam. Dalībvalstis nekavējoties dara Komisijai zināmu minēto noteikumu tekstu.”

14. Saskaņā ar Direktīvas 2013/32 52. panta pirmo daļu:

“Dalībvalstis piemēro normatīvos un administratīvos aktus, kas minēti 51. panta 1. punktā, starptautiskās aizsardzības pieteikumiem, kas iesniegti, un procedūrām par starptautiskās aizsardzības atņemšanu, kas uzsāktas pēc 2015. gada 20. jūlija vai agrākā datumā. Pieteikumus, kas iesniegti pirms 2015. gada 20. jūlija, un procedūras par bēgļa statusa atņemšanu, kas uzsāktas pirms minētā datuma, reglamentē normatīvie un administratīvie akti, kas pieņemti saskaņā ar [Padomes] Direktīvu 2005/85/EK [(2005. gada 1. decembris) par minimāliem standartiem attiecībā uz dalībvalstu procedūrām, ar kurām piešķir un atņem bēgļa statusu⁵].”

C. Vācijas tiesību akti

15. 2008. gada 2. septembra *Asylgesetz* (Likums par patvēruma tiesībām), kurā grozījumi ir izdarīti ar 2016. gada 31. jūlija *Integrationsgesetz* (Likums par integrāciju) (*BGBI.* I, S., 1939. lpp.) (turpmāk tekstā – “*AsylG*”) 29. pantā ir noteikts:

“(1) Patvēruma pieteikums nav pieņemams, ja

1. cita dalībvalsts atbild par patvēruma pieteikuma izskatīšanu,
 - a) saskaņā ar [Dublinas III⁶] regulu vai
 - b) pamatojoties uz citām Eiropas Savienības tiesību vai starptautiska līguma normām,
2. citā Eiropas Savienības dalībvalstī ārvalstniekam jau ir piešķirta 1. panta 1. punkta 2. apakšpunktā minētā starptautiskā aizsardzība, [..].”

16. *AsylG* 77. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Strīdos, uz kuriem attiecas šis likums, tiesa balstās uz faktisko un tiesisko situāciju brīdī, kad tiek noturēta pēdējā tiesas sēde; ja nolēmums tiek pieņemts, nenoturot tiesas sēdi, noteicošais ir brīdis, kad tiek pieņemts nolēmums. [..]”

5 OV 2005, L 326, 13. lpp.

6 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (OV 2013, L 180, 31. lpp.). Skat. arī Padomes Regulu (EK) Nr. 343/2003 (2003. gada 18. februāris), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts pilsoņa patvēruma pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (OV 2003, L 50, 1. lpp., turpmāk tekstā – “Dublinas II regula”).

II. Pamatlietas un prejudiciālie jautājumi

A. Lietas C-297/17, C-318/17 un C-319/17

17. Prasītājs lietā C-297/17⁷ *Bashar Ibrahim* ir *Mahmud Ibrahim* un *Fadwa Ibrahim* dēls, kā arī brālis trīs pārējiem prasītājiem⁸, kuri tāpat kā viņu vecāki ir prasītāji lietā C-318/17.

18. Prasītāji pamatlietās 2012. gadā no Sirijas ieradās Bulgārijā, kur ar 2013. gada 26. februāra un 7. maija lēmumiem viņiem tika piešķirts alternatīvās aizsardzības statuss. 2013. gada novembrī viņi, šķērsojot Rumāniju, Ungāriju un Austriju, ieradās Vācijā, kur 2013. gada 29. novembrī iesniedza jaunu patvēruma pieteikumu.

19. 2014. gada 22. janvārī Pārvalde nosūtīja Bulgārijas nacionālajai iestādei attiecīgo personu atpakaļuzņemšanas pieprasījumus. Šī iestāde tos noraidīja ar 2014. gada 28. janvāra un 10. februāra vēstulēm, pamatojot, ka Dublinas III regulā paredzētā atpakaļuzņemšanas sistēma konkrētajā gadījumā nav piemērojama prasītājiem pamatlietā lietās C-297/17 un C-318/17 Bulgārijā jau piešķirtā alternatīvās aizsardzības statusa dēļ. Turklāt Bulgārijas kompetentā iestāde esot robežu policija.

20. Ar 2014. gada 27. februāra un 19. marta lēmumiem Pārvalde, neizvērtējot patvēruma pieteikumus pēc būtības, prasītājiem pamatlietā lietās C-297/17 un C-318/17 atteica patvēruma tiesības, jo viņi ir ieradušies no drošas trešās valsts, un uzdeva viņus aizvest atpakaļ uz Bulgārijas robežu.

21. Attiecīgi ar 2014. gada 20. maija un 22. jūlija spriedumiem *Verwaltungsgericht* (Administratīvā tiesa, Vācija) noraidīja šo lēmumu pārsūdzības prasības.

22. Ar 2016. gada 18. februāra spriedumiem *Oberverwaltungsgericht* (Federālās zemes Augstākā administratīvā tiesa, Vācija) atcēla rīkojumus par nosūtīšanu uz Bulgārijas robežu, bet noraidīja prasības pārējā daļā. Šīs tiesas ieskatā, pieteicējiem pamatlietā lietās C-297/17 un C-318/17 Vācijā ir pamatoti atteiktas patvēruma tiesības, jo viņi bija ieradušies no drošas trešās valsts. Savukārt rīkojumi par nosūtīšanu uz robežu ar Bulgāriju esot prettiesiski, jo neesot konstatēts, ka Bulgārijas Republika vēl joprojām piekrīt uzņemt prasītājus pamatlietā lietās C-297/17 un C-318/17.

23. Prasītāji iesniedza *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa, Vācija) revīzijas sūdzību par šiem nolēmumiem, ar kuriem daļēji noraidīti viņu pieteikumi. Viņi apgalvo tostarp, ka ar Dublinas III regulu izveidotā sistēma joprojām ir piemērojama arī pēc alternatīvās aizsardzības statusa piešķiršanas. Turpretī Pārvalde uzskata, ka patvēruma pieteikumi no tā brīža ir nepieņemami saskaņā ar *AsylG* 29. panta 1. punkta 2. apakšpunktu, kura saturs atbilst Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunktam.

24. Šajos apstākļos *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai ar Direktīvas 2013/32/ES 52. panta pirmajā daļā paredzētajiem pārejas noteikumiem netiek pieļauta tāda valsts tiesiskā regulējuma piemērošana, saskaņā ar kuru, īstenojot Direktīvas 2013/32/ES 33. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzētās un, salīdzinot ar iepriekšējo tiesisko regulējumu, paplašinātās pilnvaras, starptautiskās aizsardzības pieteikums ir nepieņemams, ja cita dalībvalsts ir piešķirusi pieteicējam alternatīvo aizsardzību, ciktāl valsts tiesību regulējums, tā kā nav paredzēti valsts līmeņa pārejas noteikumi, ir piemērojams arī pieteikumiem, kas ir tikuši iesniegti pirms 2015. gada 20. jūlija?

7 Lietā C-319/17 faktiskie apstākļi ir būtībā tādi paši kā tie, par kuriem ir uzdots prejudiciālais jautājums lietā C-297/17. Turklāt pamatojums un prejudiciālie jautājumi ir identiski lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu lietā C-297/17 pamatojumam un prejudiciālajiem jautājumiem.

8 Proti, *Bushra*, *Mohammad* un *Ahmad Ibrahim*.

Vai ar Direktīvas 2013/32/ES 52. panta pirmajā daļā paredzētajiem pārejas noteikumiem dalībvalstīm ir atļauts piemērot it īpaši Direktīvas 2013/32/ES 33. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzētās paplašinātās pilnvaras ar atpakaļejošo spēku, no kā izriet, ka nepieņemami ir arī patvēruma pieteikumi, kas ir tikuši iesniegti pirms šo paplašināto pilnvaru transponēšanas valsts līmenī, bet par kuriem uz transponēšanas brīdi vēl nav ticis pieņemts galīgs lēmums?

- 2) Vai ar Direktīvas 2013/32/ES 33. pantu dalībvalstīm ir piešķirtas izvēles tiesības noraidīt patvēruma pieteikumu kā nepieņemamu citas dalībvalsts starptautiskās atbildības (Dublinas regula) dēļ vai arī atbilstoši Direktīvas 2013/32/ES 33. panta 2. punkta a) apakšpunktam?
- 3) Ja atbilde uz otro jautājumu ir apstiprinoša: vai ar Savienības tiesībām dalībvalstij tiek liegts, īstenojot Direktīvas 2013/32/ES 33. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzētās pilnvaras, noraidīt kā nepieņemamu starptautiskās aizsardzības pieteikumu alternatīvās aizsardzības citā dalībvalstī piešķiršanas dēļ, ja:
 - a) pieteicējs vēlas panākt papildu priekšrocības līdzās viņam citā dalībvalstī piešķirtajai alternatīvajai aizsardzībai (bēgļa statusa atzīšanu) un patvēruma procesu šajā citā dalībvalstī raksturoja un turpmāk raksturo sistemātiski trūkumi vai
 - b) starptautiskās aizsardzības apstākļi, proti, personu, kurām ir tiesības uz alternatīvo aizsardzību, dzīves apstākļi citā dalībvalstī, kurā pieteicējam jau ir piešķirta alternatīvā aizsardzība,
 - ir pretrunā [Hartas] 4. pantam vai ECPAK 3. pantam vai
 - neatbilst Direktīvas 2011/95/ES 20. un nākamo pantu prasībām, vēl nepārkāpjot [Hartas] 4. pantu vai ECPAK 3. pantu?
- 4) Ja atbilde uz trešā jautājuma b) daļu ir apstiprinoša: vai tas ir piemērojams arī tad, ja personām, kurām ir tiesības uz alternatīvo aizsardzību, netiek piešķirti eksistences nodrošināšanas pabalsti vai to apmērs, salīdzinot ar citām dalībvalstīm, ir būtiski ierobežots, tomēr attieksme pret tām šajā ziņā ir tāda pati kā pret šīs dalībvalsts valstspiederīgajiem?
- 5) Ja atbilde uz otro jautājumu ir noraidoša:
 - a) Vai Dublinas III regula ir piemērojama starptautiskās aizsardzības piešķiršanas procesā, ja patvēruma pieteikums tika iesniegts pirms 2014. gada 1. janvāra, bet atpakaļuzņemšanas pieprasījums tika iesniegts tikai pēc 2014. gada 1. janvāra un pieteicējam dalībvalstī, kurā tika iesniegts pieteikums, pirms tam (2013. gada februārī) jau tika piešķirta alternatīvā aizsardzība?
 - b) Vai no Dublinas regulējuma izriet nerakstīta atbildības pāreja uz dalībvalsti, kura lūdz veikt pieteicēja atpakaļuzņemšanu, ja pieprasījuma saņēmusi atbildīgā dalībvalsts noraida termiņā pieteikto atpakaļuzņemšanu atbilstoši Dublinas nosacījumiem un tā vietā atsauca uz starpvalstu atpakaļuzņemšanas nolīgumu?"

B. Lieta C-438/17

25. 2007. gadā *T. Magamadov* iesniedza patvēruma pieteikumu Polijā, kur ar 2008. gada 13. oktobra lēmumu viņam tika piešķirta alternatīvā aizsardzība. 2012. gada jūnijā viņš ar sievu un bērnu ieradās Vācijā, kur 2012. gada 19. jūnijā iesniedza patvēruma pieteikumu.

26. 2013. gada 13. februārī Pārvalde nosūtīja atpakaļuzņemšanas pieprasījumu Polijas iestādēm, kuras 2013. gada 18. februārī paziņoja par gatavību uzņemt atpakaļ *T. Magamadov* ar ģimeni.

27. 2013. gada 13. marta lēmumā Pārvalde, neizskatot lietu pēc būtības, uzskatīja, ka *T. Magamadov* un viņa ģimenes patvēruma pieteikumi ir nepieņemami, jo par šo pieteikumu izskatīšanu atbildīgā dalībvalsts ir Polijas Republika, un noteica viņu pārsūtīšanu uz Poliju. Tā kā pārsūtīšana nenotika noteiktajā termiņā *T. Magamadov* sievas veselības problēmu dēļ, Pārvalde ar 2013. gada 24. septembra lēmumu atcēla savu 2013. gada 13. marta lēmumu, pamatojot, ka šī termiņa notecējuma dēļ Vācijas Federatīvā Republika ir kļuvusi par atbildīgo dalībvalsti.

28. Ar 2014. gada 23. jūnija lēmumu Pārvalde atteica prasītājam starptautisko aizsardzību un patvēruma tiesības, pamatojot, ka viņš ieradās no Polijas, un uzdeva viņu nosūtīšanu uz šo dalībvalsti.

29. Ar 2015. gada 19. maija spriedumu *Verwaltungsgericht* (Administratīvā tiesa, Vācija) noraidīja šī lēmuma pārsūdzēšanas prasību.

30. Ar 2016. gada 21. aprīļa spriedumu *Oberverwaltungsgericht* (Federālās zemes Augstākā administratīvā tiesa) atcēla Pārvaldes 2014. gada 23. jūnija lēmumu.

31. *Oberverwaltungsgericht* (Federālās zemes Augstākā administratīvā tiesa) uzskatīja, ka *Grundgestez* (Vācijas pamatlikums) 16.bis panta 2. punkta pirmajā teikumā ietvertais noteikums, ka patvērumu nepiešķir ārvalsts valsts piederīgajam, kas ir ieradies no drošas trešās valsts, nav piemērojams pamatlietā *AsylG* 26.bis panta 1. punkta trešā teikuma 2. apakšpunktā paredzētās atkāpes dēļ, saskaņā ar kuru drošās valsts noteikumam nav nozīmes, ja, kā konkrētajā lietā, Vācijas Federatīvā Republika ir kļuvusi par atbildīgo dalībvalsti saskaņā ar Savienības tiesībām. Tā kā konkrētais patvēruma pieteikums pamatlietā esot iesniegts pirms 2015. gada 20. jūlija, tad piemērojama esot Direktīva 2005/85. Taču šīs direktīvas 25. panta 2. punkts nepieļaujot noraidīt patvēruma pieteikumu, neizvērtējot pēc būtības, izņemot tad, ja citā dalībvalstī konkrētajai personai ir piešķirts bēgļa statuss.

32. Vācijas Federatīvā Republika iesniedza revīzijas sūdzību par šo spriedumu *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa). Tā uzskata tostarp, ka konkrētais patvēruma pieteikums pamatlietā ir nepieņemams saskaņā ar *AsylG* 29. panta 1. punkta 2. apakšpunktu, kura saturs atbilst Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunktam, jo prasītājam ir piešķirta alternatīvā aizsardzība Polijā.

33. *T. Magamadov* uzskata, ka uz viņa 2012. gada 19. jūnijā iesniegto patvēruma pieteikumu neattiecas noteikums par nepieņemamību, jo Polijas Republikā viņam ir piešķirta tikai vienkārša alternatīvā aizsardzība, nevis bēgļa statuss.

34. Iesniedzējtiesa norāda, ka Pārvaldes 2014. gada 23. jūnija lēmums ir pieņemts pirms Direktīvas 2013/32 spēkā stāšanās un apstākļiem pamatlietā ir piemērojama Dublinas II regula, nevis Dublinas III regula.

35. Šajos apstākļos *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai ar Direktīvas 2013/32 52. panta pirmajā daļā paredzētajiem pārejas noteikumiem netiek pieļauta tāda valsts tiesiskā regulējuma piemērošana, saskaņā ar kuru, īstenojot Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzētās un, salīdzinot ar iepriekšējo tiesisko regulējumu, paplašinātās pilnvaras, starptautiskās aizsardzības pieteikums ir nepieļaujams, ja cita dalībvalsts ir piešķirusi pieteicējam alternatīvo aizsardzību, ciktāl valsts tiesību regulējums, tā kā nav paredzēti valsts līmeņa pārejas noteikumi, ir piemērojams arī pieteikumiem, kas ir tikuši iesniegti pirms 2015. gada 20. jūlija?

Vai tas jebkurā gadījumā tā ir, ja patvēruma pieteikums atbilstoši [Dublinas III] regulas 49. pantam vēl joprojām pilnībā ir [Dublinas II] regulas piemērošanas jomā?

- 2) Vai ar Direktīvas 2013/32 52. panta pirmajā daļā paredzētajiem pārejas noteikumiem dalībvalstīm ir atļauts piemērot it īpaši Direktīvas 2013/32/ES 33. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzētās paplašinātās pilnvaras ar atpakaļejošu spēku tādējādi, ka nepieņemami ir arī patvēruma pieteikumi, kas ir tikuši iesniegti pirms Direktīvas 2013/32/ES stāšanās spēkā un pirms šo paplašināto pilnvaru transponēšanas valsts līmenī, bet par kuriem transponēšanas brīdī vēl nav ticis pieņemts galīgais lēmums?”

III. Tiesvedība Tiesā

36. Ar Tiesas priekšsēdētāja 2017. gada 9. jūnija rīkojumu lietas C-297/17, C-318/17 un C-319/17 rakstveida, mutvārdu procesā un galīgā sprieduma taisīšanai tika apvienotas, jo šajās trīs lietās uzdotie prejudiciālie jautājumi ir līdzīgi.

37. Iesniedzējtiesa lūdza Tiesu izskatīt šīs lietas paātrinātā tiesvedībā, piemērojot tās Reglamenta 105. panta 1. punktu. 2017. gada 14. jūlijā Tiesas priekšsēdētājs pieņēma lēmumu šo prasību neatbalstīt.

38. Iesniedzējtiesa arī lūdza Tiesu izskatīt lietu C-438/17 paātrinātā tiesvedībā, piemērojot tās Reglamenta 105. panta 1. punktu. 2017. gada 19. septembrī Tiesas priekšsēdētājs nolēma, ka nav pamata atbalstīt šo pieteikumu.

39. Ar Tiesas priekšsēdētāja 2018. gada 30. janvāra lēmumu lietas C-297/17, C-318/17, C-319/17 un C-438/17 tika apvienotas tiesvedības mutvārdu daļā un galīgā sprieduma pasludināšanai.

40. Lietās C-297/17, C-318/17 un C-319/17 rakstveida apsvērumus iesniedza prasītāji pamatlietā, Vācijas, Francijas un Polijas valdības, kā arī Eiropas Komisija.

41. Lietā C-438/17 rakstveida apsvērumus iesniedza Vācijas, Polijas un Ungārijas valdības, kā arī Komisija.

42. Kopīgajā tiesas sēdē 2018. gada 8. maijā lietā C-163/17 un apvienotajās lietās C-297/17, C-318/17, C-319/17 un C-438/17 prasītāji pamatlietā šajās lietās, Pārvalde, Vācijas, Beļģijas, Itālijas, Nīderlandes, Apvienotās Karalistes valdības, kā arī Komisija sniedza mutvārdu apsvērumus.

IV. Vērtējums

A. Par pirmo prejudiciālo jautājumu lietās C-297/17, C-318/17 un C-319/17 un diviem jautājumiem lietā C-438/17

43. Pirmais prejudiciālais jautājums lietās C-297/17, C-318/17 un C-319/17 un abi prejudiciālie jautājumi lietā C-438/17 attiecas uz Direktīvas 2013/32 pārejas noteikumu normas, proti, tās 52. panta pirmās daļas interpretāciju. To mērķis ir būtībā noteikt, kura no abām direktīvām – 2013/32 vai 2005/85, ir piemērojama prasītāju pamatlietā 2013. gada 29. novembra patvēruma pieteikumam lietās C-297/17, C-318/17 un C-319/17 un prasītāja pamatlietā 2012. gada 19. jūnija patvēruma

pieteikumam lietā C-438/17⁹.

44. Iesniedzējtiesa uzskata, ka saskaņā ar *AsylG* 29. panta 1. punkta 2. apakšpunktu, ar kuru ir transponēts Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunkts, patvēruma pieteikums ir nepieņemams, ja citā Savienības dalībvalstī citas valsts valstspiederīgajam jau ir piešķirta starptautiskā aizsardzība. Tā piebilst, ka saskaņā ar *AsylG* 77. panta 1. punktu “jau pašā pantā tiek prasīts piemērot *AsylG* 29. panta 1. punkta 2. apakšpunktu pieteikumiem, kuri iesniegti pirms tā stāšanās spēkā, ja par tiem vēl nav pieņemts lēmums, kas ir kļuvis nepastrīdams. [...] Lietu izskatošās tiesas ieskatā, attiecīgo personu paļaušanās uz iepriekšējo tiesisko sistēmu nav tik nozīmīga salīdzinājumā ar jaunās sistēmas mērķi novērst otrreizējo migrāciju pēc tam, kad atbilstoši Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunktam ir piešķirts aizsardzības statuss”. (Skat. lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu lietā C-297/17 20. punktu).

45. Ir svarīgi norādīt, ka atbilstoši Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunktam dalībvalstis var uzskatīt starptautiskās aizsardzības pieteikumu, proti, pieteikumu bēgļa vai alternatīvās aizsardzības statusa iegūšanai, par nepamatotu, ja citā dalībvalstī ir piešķirta starptautiskā aizsardzība¹⁰.

46. Turpretī atbilstoši Direktīvas 2005/85 25. panta 2. punkta a) apakšpunktam¹¹ dalībvalstis var uzskatīt par nepieņemamu starptautiskās aizsardzības pieteikumu, ja citā dalībvalstī ir piešķirts *bēgļa statuss*. Tādēļ atbilstoši šai tiesību normai bēgļa statusa pieteikumu nevar uzskatīt par nepieņemamu, ja citā dalībvalstī ir piešķirts alternatīvās aizsardzības statuss¹².

47. No tā izriet skaidra un tieša atšķirība starp šo divu tiesību normu tvērumu, kad saskaņā ar Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunktu dalībvalstīm ir plašākas pilnvaras atzīt starptautiskās aizsardzības pieteikumu par nepieņemamu, salīdzinot ar Direktīvas 2005/85 25. panta 2. punkta a) apakšpunkta piemērošanu¹³. Tādēļ attiecībā uz starptautiskās aizsardzības pieteikumu pieņemamību ir svarīgi zināt, kura no šīm divām direktīvām pamatlietās ir piemērojama.

48. Šajā ziņā Direktīvas 2013/32 52. panta pirmās daļas pirmajā teikumā ir noteikts, ka dalībvalstis piemēro valsts tiesību aktus, tostarp tos, ar kuriem tiek transponēts šis direktīvas 33. pants, starptautiskās aizsardzības pieteikumiem, kas iesniegti, un procedūrām par starptautiskās aizsardzības atņemšanu, kas uzsāktas *pēc* 2015. gada 20. jūlija¹⁴ “*vai agrākā datumā*”.

9 Iesniedzējtiesa norāda, ka, “šobrīd ļaujot dalībvalstīm uzskatīt patvēruma pieteikumu par nepieņemamu, ja citā dalībvalstī ir piešķirta alternatīvā aizsardzība, Savienības likumdevējs ar Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunktu būtībā ir paplašinājis Direktīvas 2005/85 25. panta 2. punkta a) apakšpunktā jau paredzēto iespēju norādīt patvēruma pieteikumu kā nepieņemamu”. (Skat. lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu lietā C-297/17 15. punktu). Apvienotajā tiesas sēdē 2018. gada 8. maijā Lielbritānijas valdība apstrīdēja iesniedzējtiesas sniegto Direktīvas 2005/85 25. panta 2. punkta a) apakšpunkta interpretāciju. Tā norādīja it īpaši, ka saskaņā ar Direktīvas 2005/85 3. panta 3. punktu, ja dalībvalsts izmanto kopējo procedūru patvēruma pieteikumiem un alternatīvās aizsardzības pieteikumiem, tā piemēro šo direktīvu visas procedūras gaitā. Šādā situācijā Lielbritānijas valdība apgalvo, ka Direktīvas 2005/85 25. panta 2. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts var uzskatīt patvēruma pieteikumu par nepieņemamu, ja citā dalībvalstī ir piešķirta alternatīvā aizsardzība. Šādi interpretācijai nepiekrītu. Papildus tam, ka Direktīvas 2005/85 25. panta 2. punkta a) apakšpunktā ir tieši norādīts, ka tas attiecas uz bēgļa statusu, uzskatu, ka Lielbritānijas valdība jauc bēgļa vai alternatīvās aizsardzības statusa piešķiršanas procedūru dalībvalstīs ar pašu bēgļa vai alternatīvās aizsardzības statusu.

10 Saskaņā ar 2016. gada 17. marta sprieduma *Mirza* (C-695/15 PPU, EU:C:2016:188) 43. punktu Direktīvas 2013/32 33. panta mērķis ir “atvieglot atbildīgās dalībvalsts pienākumu izskatīt starptautiskās aizsardzības pieteikumu, nosakot gadījumus, kādos šāds pieteikums ir uzskatāms par nepieņemamu”. Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunktā noteiktais iemesls nepieņemamībai dalībvalstīm ļauj noraidīt starptautiskās aizsardzības pieteikumus, tos neizskatot pēc būtības.

11 Ar Direktīvas 2013/32 53. pantu Direktīva 2005/85 ir atcelta no 2015. gada 21. jūlija.

12 Iesniedzējtiesa norāda, ka, lai gan *AsylG* 29. panta 1. punkta 2. apakšpunkts atbilst Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunkta nosacījumiem, šajā jautājumā “tas nav savietojams” ar Direktīvas 2005/85 25. panta 2. punkta a) apakšpunktu. Saskaņā ar šo pēdējo tiesību normu “dalībvalstis var uzskatīt patvēruma pieteikumu par nepieņemamu [...], ja [...] cita dalībvalsts ir piešķirusi bēgļa statusu”.

13 Polijas valdība uzskata, ka šo divu tiesību normu, proti, Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunkta un Direktīvas 2005/85 25. panta 2. punkta a) apakšpunkta, salīdzinājums skaidri parāda, ka ar Direktīvu 2013/32 tiek paplašinātas dalībvalsts pilnvaras atzīt pieteikumu par nepieņemamu. Tā norāda, ka šobrīd pieteikumu var atzīt par nepieņemamu ne tikai tādēļ, ka pieteikuma citā dalībvalstī iesniedzējam ir piešķirts bēgļa statuss, bet arī tad, ja viņš ir saņēmis alternatīvās aizsardzības statusu. Šī valdība turpretī uzskata, ka saskaņā ar Direktīvu 2005/85 pieteikumu varēja uzskatīt par nepieņemamu tikai tad, ja pieteikuma iesniedzējam citā dalībvalstī bija piešķirts bēgļa statuss.

14 Jānorāda, ka saskaņā ar Direktīvas 2013/32 51. panta 1. punktu šis direktīvas 33. pants bija jātransponē ne vēlāk kā līdz 2015. gada 20. jūlijam. Turklāt atbilstoši šīs direktīvas 53. pantam ar 2015. gada 21. jūliju ir atcelta Direktīva 2005/85. Pamatlietās alternatīvās aizsardzības statuss bija piešķirts un pieteikumi par bēgļa statusu bija iesniegti pirms 2015. gada 20. jūlija.

49. No Direktīvas 2013/32 sagatavošanas darbiem izriet, ka vārdi “vai agrākā datumā”, kuru nebija Komisijas priekšlikuma (COM (2009) 554) tekstā, Direktīvas 2013/32 52. panta pirmās daļas pirmā teikuma beigās ir pievienoti Padomē pirmajā lasījumā¹⁵.

50. Šis pievienojums ir konkrēto prejudiciālo jautājumu pamatā. Ir jākonstatē, ka šī tiesību norma ir klasisks piemērs sliktai likumu teksta rakstīšanai vai neizlēmībai, kas ir bijusi vairāku tiesvedību pamatā, tādējādi izšķērdējot ievērojamus resursus valstu un Eiropas līmenī, neskaitot jau tā grūtībās nonākušu cilvēku pārbaudījumus, vismaz termiņu ziņā.

51. Būtībā bez šiem vārdiem Direktīvas 2013/32 52. panta pirmās daļas pirmais teikums būtu pilnīgi skaidrs un 2015. gada 20. jūlijs būtu vienīgais datums ar nozīmi, lai noteiktu, kura direktīva ir piemērojama. Turklāt kāda jēga ir saglabāt vārdus “pēc 2015. gada 20. jūlija”, ja runa ir arī par pieteikumiem, kuri ir iesniegti pirms šī datuma?

52. Lai izšķirtu, vai 2015. gada 20. jūlija datumam ir nozīme Direktīvas 2013/32 piemērošanas *ratione temporis* noteikšanai, atbilstoši Polijas valdības un Komisijas apsvērumiem uzskatu, ka Direktīvas 2013/32 52. panta pirmā daļa ir jālasa kopumā.

53. Saskaņā ar Direktīvas 2013/32 52. panta pirmās daļas otro teikumu pieteikumus, kas iesniegti *pirms* 2015. gada 20. jūlija, kā arī procedūras par bēgļa statusa atņemšanu, kas uzsāktas *pirms* minētā datuma, reglamentē normatīvie un administratīvie akti, kas pieņemti saskaņā ar Direktīvu 2005/85.

54. No šīs pilnīgi skaidrās un imperatīvās tiesību normas izriet, ka prasītāju pamatlietā patvēruma pieteikumiem, kurus visus iesniedza pirms 2015. gada 20. jūlija, ir piemērojami normatīvie un administratīvie akti, kas pieņemti saskaņā ar Direktīvu 2005/85¹⁶. Ja vārdi “vai agrākā datumā” Direktīvas 2013/32 52. panta pirmās daļas pirmā teikuma beigās būtu jāinterpretē tādējādi, ka tie dalībvalstīm dod iespēju uz pirms 2015. gada 20. jūlija iesniegtiem pieteikumiem attiecināt valsts tiesību normas, ar kurām tiek transponēta Direktīva 2013/32, tad tāda interpretācija būtu diametrāli pretēja 52. panta pirmās daļas otrajam teikumam, deformējot skaidro nozīmi.

55. Es neredzu iemeslu “upurēt” Direktīvas 2013/32 52. panta pirmās daļas otrā teikuma skaidro nozīmi, lai piešķirtu nozīmi vārdiem “vai agrākā datumā”, kas šīs daļas pirmo teikumu padara pārprotamu vai pat pretrunīgu. Tātad pieņemot, ka attiecīgajā jautājumā Direktīva 2013/32 ir ierobežojošāka nekā Direktīva 2005/85, nav pat jāizvērtē Komisijas arguments, ka Direktīvas 2013/32 52. panta pirmās daļas pirmais teikums ļauj ar atpakaļejošu spēku piemērot patvēruma meklētājiem labvēlīgākas šīs direktīvas normas¹⁷.

56. Tādēļ Direktīvas 2013/32 52. panta pirmās daļas pirmā teikuma vienīgā loģiskā interpretācija paredz, ka *pēc* 2015. gada 20. jūlija iesniegtajiem pieteikumiem un *pēc* šī datuma uzsāktām procedūrām par bēgļa statusa atņemšanu ir piemērojami Direktīvas 2013/32 transponēšanai pieņemtie normatīvie un administratīvie akti.

15 Skat. Padomes Nostājas (ES) Nr. 7/2013 pirmajā lasījumā, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai (pārstrādāta versija), kuru Padome ir pieņēmusi 2013. gada 6. jūnijā, 52. pantu (C 179 E, 27. lpp.).

16 Ņemot vērā Direktīvas 2013/32 52. panta pirmās daļas otrā teikuma obligāto raksturu, tādas valsts tiesību normas kā *Asyl/G* 77. panta 1. punkts nevar noteikt Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunkta un Direktīvas 2005/85 25. panta 2. punkta a) apakšpunkta tvērumu *ratione temporis*.

17 Komisija uzskata, ka Direktīvas 2013/32 normas un valstu pasākumus tās transponēšanai nevarētu piemērot pirms 2015. gada 20. jūlija iesniegtajiem pieteikumiem, izņemot, ja patvēruma meklētājiem tās ir labvēlīgākas nekā Direktīvas 2005/85 normas, tādējādi atbilstot Direktīvas 2005/85 5. pantā paredzētajam labvēlīgākas attieksmes principam. Komisija uzskata, ka vārdiem “vai agrākā datumā” tikai šādos gadījumos varētu būt praktiska nozīme. 2018. gada 8. maija tiesas sēdē *T. Magamadov* advokāts (C-438/17) norādīja, ka vārdu “vai agrākā datumā” uzdevums ir panākt Direktīvas 2013/32 raitāku transponēšanu.

57. Pirmajā prejudiciālajā jautājumā lietā C-438/17 iesniedzējtiesa jautā arī par to, vai Direktīvas 2013/32 52. panta pirmās daļas pirmā teikuma interpretācijā ir nozīme tam, ka uz prasītāja pamatlietā 2012. gada jūnijā iesniegto patvēruma pieteikumu šajā lietā joprojām pilnībā attiecas Dublīnas II regula¹⁸. Būtībā iesniedzējtiesa uzskata, ka Dublīnas II regulas piemērojamība šajā lietā var liegt piemērot ar atpakaļejošu spēku valsts tiesisko regulējumu¹⁹, kas ir pieņemts, pamatojoties uz šīs direktīvas 33. panta 2. punkta a) apakšpunkta plašāko pilnvarojumu²⁰.

58. Ņemot vērā, ka no manas atbildes šo secinājumu 54. punktā izriet, ka Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunkts nav piemērojams pirms 2015. gada 20. jūlija, kad Dublīnas III regula jau bija stājusies spēkā, vairs nav jautājuma par to, vai Dublīnas II regula liedz piemērot ar atpakaļejošu spēku valsts tiesisko regulējumu, kas ir pieņemts, ieviešot šīs direktīvas 33. panta 2. punkta a) apakšpunkta plašāko pilnvarojumu.

59. Otrajā jautājumā lietā C-438/17 iesniedzējtiesa jautā, vai Direktīvas 2013/32 52. panta pirmajā daļā ir atļauts īstenot ar atpakaļejošu spēku Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunkta plašāko pilnvarojumu attiecībā uz patvēruma pieteikumiem, kuri šīs īstenošanas laikā vēl nav izskatīti un ir iesniegti jau pirms Direktīvas 2013/32 spēkā stāšanās²¹.

60. Ņemot vērā, ka no manas atbildes šo secinājumu 54. punktā izriet, ka Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunkts nav piemērojams pirms 2015. gada 20. jūlija, nav vairs arī jautājuma par to, vai saskaņā ar Direktīvas 2013/32 52. panta pirmās daļas pirmo teikumu ir atļauts ar atpakaļejošu spēku ieviest Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunkta plašāko pilnvarojumu attiecībā uz patvēruma pieteikumiem, kuri vēl nav izskatīti tās ieviešanas laikā un ir jau iesniegti pirms šīs direktīvas spēkā stāšanās.

61. Ņemot vērā iepriekš minēto, uzskatu, ka saskaņā ar Direktīvas 2013/32 52. panta pirmo daļu ir liegts pirms 2015. gada 20. jūlija iesniegtiem starptautiskās aizsardzības pieteikumiem piemērot valsts tiesisko regulējumu, ar kuru tiek transponēts Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunkts un noteikts iemesls uzskatīt pieteikumu par nepieņemamu, ja pieteikuma iesniedzējam citā dalībvalstī ir piešķirts alternatīvās aizsardzības statuss. Nav nozīmes tam, ka atbilstoši Dublīnas III regulas 49. pantam uz patvēruma pieteikumu joprojām pilnībā attiecas Dublīnas II regulas darbības joma vai ka patvēruma pieteikums ir iesniegts pirms Direktīvas 2013/32 stāšanās spēkā un pirms tās transponēšanas valsts tiesībās.

62. Ir jākonstatē, ka mana atbilde uz pirmo prejudiciālo jautājumu lietās C-297/17, C-318/17 un C-319/17 un uz abiem jautājumiem lietā C-438/17 atceļ nepieciešamību atbildēt uz pārējiem iesniedzējtiesas uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem lietās C-297/17, C-318/17 un C-319/17. Tātad es tos izvērtēšu tikai tādām gadījumam, ja Tiesa nepiekrītu atbildei, kuru piedāvāju sniegt uz pirmo jautājumu.

18 Dublīnas III regula stājas spēkā 2014. gada 1. janvārī.

19 Proti, *AsylG* 29. panta 1. punkta 2. apakšpunkts.

20 Iesniedzējtiesa uzskata, ka "Vācijas Federatīvā Republika faktiski varētu būt (kļūt) tāda valsts, kas saskaņā ar Dublīnas noteikumiem starptautiski atbild par (jauna) patvēruma pieteikuma par bēgļa (pastiprinātas aizsardzības) statusu izskatīšanu pēc būtības un izlemšanu, kas tai nebūtu jādara atbilstoši tiesību normai, ar kuru ar atpakaļejošu spēku tiek transponēts Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunkts. Direktīvas 2013/32/ES 33. panta 1. punkta noteikumus, kas attiecas tikai uz Dublīnas III regulu, varētu izprast tādējādi, ka tiesību normu jebkurā gadījumā nevar piemērot tiem gadījumiem, uz kuriem pilnībā vēl attiecas Dublīnas II regula". (Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu lietā C-438/17 16. punkts).

21 Iesniedzējtiesa šo jautājumu uzdod, ņemot vērā, ka pretēji patvēruma pieteikumiem lietās C-297/17, C-318/17 un C-319/17, kas ir iesniegti 2013. gada 29. novembrī, *T. Magamadov* 2012. gada 19. jūnija patvēruma pieteikums ir iesniegts pirms Direktīvas 2013/32 spēkā stāšanās. Saskaņā ar Direktīvas 2013/32 54. pantu šī direktīva "stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*". Direktīvu 2013/32 publicēja *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* 2013. gada 29. jūnijā.

B. Par otro prejudiciālo jautājumu lietās C-297/17, C-318/17 un C-319/17

63. Šajā prejudiciālajā jautājumā tieši par Direktīvas 2013/32 33. panta interpretāciju iesniedzējtiesa vēlas zināt, vai dalībvalstīm ir tiesības izvēlēties vai nu neizskatīt patvēruma pieteikumu atbilstoši Dublinas II un Dublinas III regulām, pamatojot, ka saskaņā ar šīm regulām cita dalībvalsts atbild par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu²², vai nu to noraidīt kā nepieņemamu saskaņā ar Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunktu²³.

64. Uzskatu, ka no paša Direktīvas 2013/32 33. panta 1. punkta teksta un it īpaši no formulējuma, ka “papildus gadījumiem, kad pieteikums netiek izskatīts saskaņā ar [Dublinas III] [r]egulu”, skaidri izriet, ka dalībvalstij ir tiesības izvēlēties vai nu neizskatīt patvēruma pieteikumu, jo atbildīgā ir cita dalībvalsts, vai nu to noraidīt kā nepieņemamu saskaņā ar Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunktu.

65. Šajā ziņā, tāpat kā norādīts Komisijas apsvērumos²⁴, uzskatu, ka Direktīvas 2013/32 33. panta 1. punktā nav noteikta prioritāte vai hierarhija noteikumiem par atbildīgās dalībvalsts noteikšanu un Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punktā paredzētajiem nepieņemamības pamatiem. No tā izriet, ka dalībvalstij nav pienākuma prioritāri izvērtēt, vai tā ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, un tā var noraidīt šo pieteikumu, pamatojoties uz kādu no Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punktā paredzētajiem nepieņemamības pamatiem. Bez konkrēto noteikumu prioritātes un hierarhijas šo izvēles brīvību nosaka arī procesuālās ekonomijas iemesli.

C. Par trešo un ceturto prejudiciālo jautājumu lietās C-297/17, C-318/17 un C-319/17

66. Trešajā jautājumā lietās C-297/17, C-318/17 un C-319/17 iesniedzējtiesa jautā, vai Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunkts liedz dalībvalstij noraidīt kā nepieņemamu tai iesniegtu patvēruma pieteikumu no pieteikuma iesniedzēja, kuram citā dalībvalstī jau ir piešķirts alternatīvās aizsardzības statuss, ja, pirmkārt, patvēruma piešķiršanas procedūrai šajā dalībvalstī ir bijuši vai joprojām ir sistēmiski trūkumi un, otrkārt, ja alternatīvās aizsardzības statusu saņemušo personu dzīves apstākļi šajā valstī neatbilst Hartas 4. pantam un ECPAK 3. pantam vai arī neatbilst Direktīvas 2011/95 20. un nākamo pantu nosacījumiem, nepārkāpjot Hartas 4. pantu.

67. Ceturtajā jautājumā lietās C-297/17, C-318/17 un C-319/17 iesniedzējtiesa jautā, vai Savienības tiesībās ir liegts dalībvalstij piemērot Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzēto starptautiskās aizsardzības pieteikuma nepieņemamības pamatu, ja personas, kurām ir piešķirts šis starptautiskās aizsardzības statuss, nesaņem nekādus iztikas līdzekļus vai arī tos saņem izteikti mazākā apmērā, salīdzinot ar citās dalībvalstīs paredzēto, kas tomēr nav šajā ziņā atšķirīga attieksme, salīdzinot ar konkrētās dalībvalsts valstspiederīgajiem, un ar ko netiek pārkāpts Hartas 4. pants.

22 Konstatēju, ka 2017. gada 5. aprīļa rīkojuma *Ahmed* (C-36/17, EU:C:2017:273) 42. punktā Tiesa ir nospriedusi, “ka [Dublinas III] [r]egulas tiesību normas un principi, kas tieši vai netieši reglamentē atpakaļuzņemšanas pieprasījuma iesniegšanas termiņus, nav piemērojami tādā situācijā kā pamatlietā, kurā trešās valsts valstspiederīgais ir iesniedzis starptautiskās aizsardzības pieteikumu vienā dalībvalstī pēc tam, kad cita dalībvalsts viņam bija piešķirusi alternatīvās aizsardzības statusu”. Tomēr šajā rīkojumā Tiesa nav izšķirusi, vai dalībvalstīm ir tiesības izvēlēties neizskatīt patvēruma pieteikumu, piemērojot Dublinas III regulu, vai to noraidīt kā nepieņemamu saskaņā ar Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunktu.

23 Komisija uzskata, ka jautājuma “pamatā ir apstākļi, ka saskaņā ar Vācijas tiesībām atbilstoši *AsylG* 29. panta 1. punkta 1 a) apakšpunktam ir paredzēts nepieņemamības pamats, ja cita dalībvalsts ir atbildīga par patvēruma pieteikuma izskatīšanu saskaņā ar [Dublinas III] regulas normām” (Komisijas apsvērumu 22. punkts un mans izcēlums).

24 Prasītāji pamatlietā lietās C-297/17, C-318/17 un C-319/17 uzskata, ka Dublinas regulu vairs nevar piemērot tādā situācijā kā pamatlietā, kad saskaņā ar Dublinas II regulu atbildīgā dalībvalsts ir atteikusies uzņemt attiecīgo personu. Vācijas valdība uzskata, ka Dublinas III regula vairs nav piemērojama, ja bēgļiem ir jau piešķirts starptautiskās aizsardzības statuss. Tās ieskatā, Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punktā ir noteikta atšķirība starp diviem gadījumiem, kad patvēruma pieteikums netiek izskatīts pēc būtības: pirmkārt, nepieņemamība saskaņā ar Dublinas III regulas noteikumiem un, otrkārt, nepieņemamība saskaņā ar šīs direktīvas 33. panta 2. punktā noteiktajiem pamatiem. Šī valdība uzskata, ka līdz ar to nav konkurences starp tiesisko regulējumu un izvēles brīvību.

68. Jānorāda, ka lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu nav *nekādas* informācijas par starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanas procedūru Bulgārijā, ne arī par starptautiskās aizsardzības statusa saņēmēju dzīves apstākļiem šajā dalībvalstī.

69. Trešā jautājuma otro daļu lietās C-297/17, C-318/17 un C-319/17 izvērtēšu ar ceturto jautājumu un pēc tam – trešā jautājuma pirmo daļu.

1. Par trešā jautājuma otro daļu un ceturto jautājumu

70. Šajā prejudiciālajā jautājumā iesniedzējtiesa jautā, vai “ar Savienības tiesībām tiek prasīts pārbaudīt personas, kurai citā dalībvalstī ir tikusi atzīta alternatīvā aizsardzība, turpmāku pieteikumu, lai gan ir valsts tiesību norma, ar kuru ir istenots Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunkts, ja personu, kurām ir tiesības uz alternatīvo aizsardzību, dzīves apstākļi citā dalībvalstī ir pretrunā ECPAK 3. pantam [un Hartas 4. pantam] vai, vēl nepārkāpjot šo līmeni, neatbilst Direktīvas 2011/95 20. un nākamo pantu prasībām”.

a) Ievada apsvērumi par Hartas 4. pantu

71. Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru atvasinātās Savienības tiesību normas ir jāinterpretē un jāpiemēro, ievērojot Hartā garantētās pamattiesības. Hartas 4. pantā paredzētais necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodu aizliegums šajā ziņā ir fundamentāli būtisks, jo tam, tā kā tas ir cieši saistīts ar tās 1. pantā minētās cilvēka cieņas ievērošanu, ir absolūts raksturs²⁵.

72. Kopējā Eiropas patvēruma sistēma tika izveidota apstākļos, kuri ļāva pieņemt, ka visas valstis, kas tajā piedalās, vai tās būtu dalībvalstis vai trešās valstis, ievēro pamattiesības, ieskaitot tiesības, kas izriet no Ženēvas konvencijas un 1967. gada protokola, kā arī ECPAK, un ka dalībvalstis šajā ziņā var viena otrai savstarpēji uzticēties. Šādos apstākļos Tiesa nosprieda, ka ir jāpieņem, ka attieksme pret patvēruma meklētājiem katrā dalībvalstī atbilst Hartas, Ženēvas konvencijas, kā arī ECPAK prasībām²⁶.

73. Lai gan ir šī atbilstības prezumpcija, Tiesa arī atzina, ka tomēr nevar izslēgt, ka Kopējā Eiropas patvēruma sistēma noteiktā dalībvalstī praksē var sastapties ar lielām operacionālām grūtībām, kas nozīmē, ka pastāv nopietns risks, ka pret patvēruma meklētājiem to nosūtīšanas uz šo dalībvalsti gadījumā izrādītā attieksme nebūs saderīga ar viņu pamattiesībām²⁷.

74. 2011. gada 21. decembra sprieduma N. S. u.c. (C-411/10 un C-493/10, EU:C:2011:865) 99. punktā Tiesa skaidri norāda, ka “[Dublinas III] [r]egulas piemērošana, pamatojoties uz neapstrīdamu pieņēmumu, ka par patvēruma pieteikuma izskatīšanu parasti atbildīgajā dalībvalstī tiks ievērotas patvēruma meklētāja pamattiesības, [...] nav saderīga ar dalībvalsts pienākumu interpretēt un piemērot [Dublinas III] [r]egulu atbilstoši pamattiesībām”. Tādēļ tā ir atspēkojama atbilstības prezumpcija.

75. 2011. gada 21. decembra sprieduma N. S. u.c. (C-411/10 un C-493/10, EU:C:2011:865) 86.–94. un 106. punktā Tiesa ir arī norādījusi, ka patvēruma meklētāju pārsūtīšana Dublinas sistēmas ietvaros atsevišķos gadījumos varētu nebūt savietojama ar Hartas 4. pantā paredzēto aizliegumu. Tādējādi tā nosprieda, ka patvēruma meklētājam ir paties risks tikt pakļautam necilvēcīgai vai pazemojošai

25 Skat. spriedumu, 2017. gada 16. februāris, C. K. u.c. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, 59. punkts un tajā minētā judikatūra). Tiesas ieskatā, necilvēcīgas vai pazemojošas attieksmes aizliegums, kas paredzēts Hartas 4. pantā, atbilst ECPAK 3. pantā noteiktajam un šajā ziņā tā nozīme un apjoms atbilstoši Hartas 52. panta 3. punktam ir tādi paši kā tie, kas ir sniegti šajā konvencijā (spriedums, 2017. gada 16. februāris, C. K. u.c., C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, 67. punkts). Turklāt no ECPAK 15. panta 2. punkta izriet, ka no ECPAK 3. panta nav iespējamas atkāpes, un Tiesa ir apstiprinājusi, ka Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūra par ECPAK 3. pantu ir jāņem vērā Hartas 4. panta interpretācijā (spriedums, 2017. gada 16. februāris, C. K. u.c., C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, 68. punkts).

26 Skat. šajā nozīmē spriedumu, 2011. gada 21. decembris, N. S. u.c. (C-411/10 un C-493/10, EU:C:2011:865, 78.–80. punkts).

27 Skat. spriedumu, 2011. gada 21. decembris, N. S. u.c. (C-411/10 un C-493/10, EU:C:2011:865, 81. punkts).

attieksmei šī panta izpratnē, ja tas tiek pārsūtīts uz dalībvalsti, attiecībā uz kuru ir nopietni jābaidās par to, ka tajā pastāv *sistēmiski trūkumi patvēruma procedūrā un pieteikuma meklētāju uzņemšanas nosacījumos*. Tādēļ saskaņā ar šajā pantā paredzēto aizliegumu dalībvalstīm ir pienākums nepārvietot personas Dublinas sistēmas ietvaros uz dalībvalsti, ja tās nevar nezināt, ka tajā pastāv šādi trūkumi²⁸.

76. 2011. gada 21. decembra spriedums N. S. u.c. (C-411/10 un C-493/10, EU:C:2011:865) tika pieņemts līdzīgā situācijā tai, kādā ir pieņemts ECT 2011. gada 21. janvāra spriedums lietā M. S. S. pret Beļģiju un Grieķiju²⁹ attiecībā uz ECPAK 3. pantu, proti, kad Beļģijas iestādes nosūtīja patvēruma meklētāju uz Grieķiju, kas bija atbildīgā dalībvalsts šī pieteikuma izskatīšanai³⁰. 2011. gada 21. decembra sprieduma N. S. u.c. (C-411/10 un C-493/10, EU:C:2011:865) 88. punktā Tiesa konstatēja, ka ECT it īpaši nolēma, ka Beļģijas Karaliste ir pārkāpusi ECPAK 3. pantu, pirmkārt, pakļaujot prasītāju draudiem, ko rada patvēruma piešķiršanas procesa trūkumi Grieķijā, jo Beļģijas iestādes zināja vai tām bija jāzina, ka viņam nav nekādu garantiju, ka Grieķijas iestādes nopietni izskatīs viņa patvēruma pieteikumu, un, otrkārt, pilnīgi apzināti pakļaujot prasītāju tādiem brīvības atņemšanas un dzīves apstākļiem, kas veido pazemojošu attieksmi³¹.

77. Lai gan no 2011. gada 21. decembra sprieduma N. S. u.c. (C-411/10 un C-493/10, EU:C:2011:865) izrietošā judikatūra par patvēruma procedūras un patvēruma meklētāju uzņemšanas sistēmiskiem trūkumiem pieprasījumu saņēmējā dalībvalstī ir kodificēta 2013. gadā Dublinas III regulas 3. panta 2. punkta otrajā daļā, Tiesa tomēr nosprieda, ka no tā nevar secināt, ka jebkurš atbildīgās dalībvalsts pieļauts pamattiesību pārkāpums ietekmē pārējo dalībvalstu pienākumus ievērot Dublinas III regulas tiesību normas³². Proti, ar Dublinas III regulas mērķiem un sistēmu nebūtu saderīgi, ja ar vismazāko kopējās patvēruma sistēmas noteikumu pārkāpumu pietiktu, lai pilnībā tiktu liegta patvēruma meklētāja nosūtīšana uz parasti atbildīgo dalībvalsti³³.

28 Skat. arī spriedumu, 2017. gada 16. februāris, C. K. u.c. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, 60. punkts un tajā minētā judikatūra).

29 CE:ECHR:2011:0121JUD003069609.

30 Jāpiemin, ka, izvērtējot starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniedzēju uzņemšanas apstākļus Grieķijā, Eiropas Cilvēktiesību tiesa ņēma vērā Grieķijas iestāžu pienākumus saskaņā ar Padomes direktīvu 2003/9/EK (2003. gada 27. janvāris), ar ko nosaka obligātos standartus patvēruma meklētāju uzņemšanai (OV 2003, L 31, 18. lpp.), ar ko nosaka standartus starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniedzēju uzņemšanai (ECT spriedums, 2011. gada 21. janvāris, M. S. S. pret Beļģiju un Grieķiju, CE:ECHR:2011:0121JUD003069609, 263. punkts).

31 Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumā ir nospriests, ka *ārkārtējs mantiska rakstura trūkums* var radīt problēmas saistībā ar ECPAK 3. pantu. Pēc tam tā konstatēja, ka konkrētā prasītāja situācija bija īpaši smaga. Eiropas Cilvēktiesību tiesa konstatēja, ka “[prasītājs norādīja, ka] vairākus mēnešus ir dzīvojis pilnīgā trūkumā, bez iespējas apmierināt savas elementārākās vajadzības: paēst, nomazgāties un uzturēties. Tam pievienojās pastāvīgas bailes no uzbrukuma un apzagšanas, kā arī situācijas uzlabošanās iespēju pilnīga neesamība” (ECT spriedums, 2011. gada 21. janvāris, M. S. S. pret Beļģiju un Grieķiju, CE:ECHR:2011:0121JUD003069609, 252.–254. punkts). Šī sprieduma 263. punktā Eiropas Cilvēktiesību tiesa nosprieda, ka Grieķijas iestādes “nav pienācīgi ņēmušas vērā prasītāja kā patvēruma meklētāja ievainojamību un tām ir jāatbild rīcības neesamības dēļ par apstākļiem, kādos viņš atradās vairākus mēnešus, dzīvojot uz ielas, bez līdzekļiem, bez pieejas labierīcībām, bez nekādas iespējas apmierināt savas pamatvajadzības. Tiesas ieskatā, prasītājs ir pazemojošas attieksmes upuris, kas ir liecība cilvēciskas cieņas trūkumam, un šāda situācija bez nekādām šaubām viņam ir radījusi baiļu, uztraukuma vai bezvērtības sajūtu, kas noved pie bezcerības. Tās ieskatā, ar šādiem dzīves apstākļiem, apvienojumā ar ilglaicīgu neskaidrību, kādā viņš atradās, kā arī bez situācijas uzlabošanās izredzēm nākotnē, ir sasniegta [ECPAK] 3. panta noteiktā smaguma pakāpe”.

32 Skat. spriedumu, 2011. gada 21. decembris, N. S. u.c. (C-411/10 un C-493/10, EU:C:2011:865, 82. punkts).

33 Spriedums, 2011. gada 21. decembris, N. S. u.c. (C-411/10 un C-493/10, EU:C:2011:865, 84. punkts).

78. Attiecībā uz riskiem, kas ir saistīti ar starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēja *pārvešanu*, Tiesa 2017. gada 16. februāra sprieduma C. K. u.c. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127) 65. punktā nosprieda, ka tā ir veicama tikai tādos apstākļos, kad var tikt izslēgts, ka šī pārvešana izraisīs patiesu ieinteresētās personas risku ciest no necilvēcīgas vai pazemojošas attieksmes Hartas 4. panta izpratnē. Šajā ziņā Tiesa ņēma vērā attiecīgās personas īpaši smago veselības stāvokli³⁴, kas varēja izraisīt neiespējamību pārvest viņu uz citu dalībvalsti pat tad, ja nepastāvēja sistēmiski trūkumi patvēruma procedūrā un patvēruma meklētāju uzņemšanas apstākļos atbildīgajā dalībvalstī.

79. Proti, 2017. gada 16. februāra sprieduma N. S. u.c. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127) 91. punktā Tiesa tieši noraidīja Komisijas argumentu, ka no Dublīnas III regulas 3. panta 2. punkta otrās daļas izrietot, ka vienīgi sistēmisku trūkumu esamība atbildīgajā dalībvalstī var ietekmēt pienākumu pārsūtīt patvēruma meklētāju uz citu dalībvalsti³⁵.

80. Šajā ziņā Tiesa uzsvēra Hartas 4. panta vispārīgo raksturu, kas aizliedz jebkāda veida necilvēcīgu vai pazemojošu izturēšanos, un to, ka ar šī aizlieguma vispārējo raksturu būtu acīmredzami nesaderīgi, ja dalībvalstis varētu neievērot patiesu un pierādītu necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās risku, kas skar patvēruma meklētāju, aizbildinoties ar to, ka tas neizriet no sistēmiska trūkuma atbildīgajā dalībvalstī³⁶.

81. 2017. gada 16. februāra sprieduma N. S. u.c. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127) 95. punktā ir precizēts, ka, nevarot veikt pārsūtīšanu tādos apstākļos kā pamatlietā, *“pilnībā tiek respektēts savstarpējās uzticēšanās princips*, jo tā ne tikai neietekmē prezumpciju par cilvēktiesību pastāvēšanu katrā dalībvalstī, bet arī nodrošina, ka dalībvalstis pienācīgi ņem vērā tādu izņēmuma situāciju, kāda tiek aplūkota šajā spriedumā. *Turklāt, ja dalībvalsts veiktu patvēruma meklētāja pārsūtīšanu šādās situācijās, tad par no tā izrietošo necilvēcīgo un pazemojošo attieksmi tieši vai netieši būtu atbildīgas nevis atbildīgās dalībvalsts iestādes, bet tikai pirmā dalībvalsts”*³⁷.

82. Arī Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūrā ir atspoguļota šī uzmanīgā pieeja, uzsverot cilvēktiesību un pamatprincipu aizsardzību. Proti, 2014. gada 4. novembra sprieduma *Tarakhel* pret Šveici, CE:ECHR:2014:1104JUD002921712, 126. punktā Eiropas Cilvēktiesību tiesa atgādina, ka *“valsts iestādei ir pienākums rūpīgi kontrolēt kaitējumu personai, kas tai varētu rasties ar [ECPAK] 3. pantu aizliegtas attieksmes rezultātā pēc pārvešanas uz trešo valsti”*.

34 Šajā lietā Tiesa nosprieda, ka nav nopietnu norāžu par sistēmiskiem trūkumiem patvēruma procedūrā un patvēruma meklētāju uzņemšanas apstākļos atbildīgajā dalībvalstī. Tomēr Tiesa nosprieda, ka nevar tikt izslēgts, ka patvēruma meklētāja ar īpaši smagu veselības stāvokli pārsūtīšana pati par sevi varētu izraisīt patiesu necilvēcīgas vai pazemojošas attieksmes risku Hartas 4. panta izpratnē, un tas tā ir neatkarīgi no uzņemšanas kvalitātes un pieejamās aprūpes par tā pieteikuma izskatīšanu atbildīgajā dalībvalstī. Tiesa uzskatīja, ka apstākļos, kad patvēruma meklētāja, kurš cieš no īpaši smagas psihiskas vai fiziskas saslimšanas, pārsūtīšana rada patiesu un pierādītu risku attiecībā uz būtisku un neatgriezenisku viņa veselības stāvokļa pasliktināšanos, šāda pārsūtīšana ir necilvēcīga un pazemojoša attieksme šī panta izpratnē. Tiesa piebilda, ka pārsūtītājas dalībvalsts iestādēm – un attiecīgajā gadījumā tās tiesām – ir jāklieš jebkādas pamatotas šaubas attiecībā uz ietekmi, kāda pārsūtīšanai būs uz attiecīgās personas veselības stāvokli, veicot nepieciešamos piesardzības pasākumus, lai tās pārsūtīšana notiktu apstākļos, kas ļauj atbilstoši un pietiekami aizsargāt šīs personas veselības stāvokli. Gadījumā, kad minēto piesardzības pasākumu veikšana nav pietiekama, ņemot vērā īpaši smago attiecīgā patvēruma meklētāja saslimšanu, lai nodrošinātu, ka viņa pārsūtīšana neizraisīs patiesi būtisku un neatgriezenisku viņa veselības stāvokļa pasliktināšanos, attiecīgās dalībvalsts iestādēm ir jāaptur šīs personas pārsūtīšanas izpilde uz tik ilgu laiku, kamēr tās veselības stāvoklis nekļūst atbilstošs šādai pārsūtīšanai. Spriedums, 2017. gada 16. februāris, C. K. u.c. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, 71., 73. un 96. punkts).

35 Norādu, ka 2014. gada 4. novembra spriedumā *Tarakhel* pret Šveici, CE:ECHR:2014:1104JUD002921712, Eiropas Cilvēktiesību tiesa nosprieda, ka, lai pārbaudītu, vai starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēja pārvešana Dublīnas sistēmas ietvaros ir līdzvērtīga necilvēcīgai vai pazemojošai attieksmei, ir jāizpēta, vai, ņemot vērā patvēruma meklētāju uzņemšanas vispārīgos apstākļus atbildīgajā dalībvalstī, kā arī *prasītāju īpašo situāciju*, nepastāv būtiski un pierādīti iemesli uzskatīt, ka, pārvedot prasītājus uz Itāliju, viņiem rodas risks tikt pakļautiem attieksmei, kas ir pretrunā ECPAK 3. pantam. Eiropas Cilvēktiesību tiesa nosprieda, ka konkrētajā laikā situāciju Itālijā nekādi nevarēja salīdzināt ar situāciju Grieķijā, kāda bija laikā, kad tika pieņemts ECT 2011. gada 21. janvāra spriedums M. S. S. pret Beļģiju un Grieķiju, CE:ECHR:2011:0121JUD003069609, un ka pieeja šajā lietā nevar būt tāda pati kā tā, kuras rezultātā ir pieņemts ECT 2011. gada 21. janvāra spriedums M. S. S. pret Beļģiju un Grieķiju, CE:ECHR:2011:0121JUD003069609. Tomēr Eiropas Cilvēktiesību tiesa nosprieda, ka ECPAK 3. pants būtu pārkāpts, ja prasītāji (vecāku pāris ar sešiem nepilngadīgiem bērniem, uz kuriem attiecas īpaša aizsardzība, ņemot vērā viņu īpašās vajadzības un paaugstinātu ievainojamību) būtu jāpārved uz Itāliju, Šveices iestādēm iepriekš nesaņemot no Itālijas iestādēm atsevišķas garantijas par, pirmkārt, bērnu vecumam atbilstošiem uzņemšanas apstākļiem un, otrkārt, ģimenes vienotības saglabāšanu.

36 Skat. spriedumu, 2017. gada 16. februāris, C. K. u.c. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, 93. punkts).

37 Mans izcēlums.

83. Pretēji apstākļiem lietās, kurās ir pieņemti spriedumi, 2011. gada 21. decembris, N. S. u.c. (C-411/10 un C-493/10, EU:C:2011:865) un 2017. gada 16. februāris, C. K. u.c. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127), kas pirmajā gadījumā skar sistēmiskus trūkumus patvēruma procedūras un patvēruma meklētāju uzņemšanas apstākļus un otrā gadījumā – starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēja pārvešanu, pamatlietas C-297/17, C-318/17 un C-319/17 attiecas uz tādas situācijas ņemšanu vērā, kas varētu rasties *pēc* starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanas atbildīgajā dalībvalstī.

84. Turklāt šie prejudiciālie jautājumi attiecas nevis uz Dublinas III regulu, bet gan Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzēto nepieņemamības pamatu.

85. Tiesa vēl nav vērtējusi šādus jaunus apstākļus.

b) Hartas 4. panta piemērošana

86. Hartas 51. panta 1. punktā ir paredzēts, ka tās noteikumi attiecas uz dalībvalstīm tikai tad, ja tās īsteno Savienības tiesības.

87. Manuprāt, Hartas 4. pants par necilvēcīgas un pazemojošas attieksmes aizliegumu, kam ir absolūts raksturs, ir saistošs dalībvalstīm, piemērojot Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzēto nepieņemamības pamatu³⁸.

88. Atbilstoši savstarpējās uzticēšanās principam ir jāpieņem, ka attieksme pret starptautiskās aizsardzības saņēmējiem katrā dalībvalstī atbilst Hartas, Ženēvas konvencijas, kā arī ECPAK prasībām³⁹. Šī atbilstības prezumpcija ir spēcīgāka, ja dalībvalsts *de jure*⁴⁰, *bet arī de facto* transponē Direktīvas 2011/95 VII nodaļas “Starptautiskās aizsardzības saturs” normas, kurās ir paredzēts konkrētā aizsardzības statusa saņēmēja sociālās aizsardzības līmenis, kas ir vienlīdzīgs vai pat augstāks par Ženēvas konvencijā paredzēto.

89. Tomēr, kā jau norādīju šo secinājumu 73. punktā, šī atbilstības prezumpcija, kas tostarp attiecas uz Hartas 4. pantu, var būt atspēkojama.

90. Uzskatu, ka no 2011. gada 21. janvāra ECT sprieduma M. S. S. pret Beļģiju un Grieķiju (CE:ECHR:2011:0121JUD003069609) 253. un 254. punkta, kā arī no 2011. gada 21. decembra sprieduma N. S. u.c. (C-411/10 un C-493/10, EU:C:2011:865) 80. punkta pēc analogijas izriet, ka dalībvalsts pārkāptu Hartas 4. pantu, ja starptautiskās aizsardzības statusa ieguvēji, kas ir pilnībā atkarīgi no valsts palīdzības, sastaptos ar tādu valsts iestāžu vienaldzību, kuras rezultātā viņi atrastos tādā trūkumā, kas nebūtu savienojams ar cilvēka cieņu.

91. Citiem vārdiem sakot, lai konstatētu būtiskus un pierādītus iemeslus uzskatīt, ka starptautiskās aizsardzības statusa ieguvējiem ir patiess risks tikt pakļautiem necilvēcīgiem vai pazemojošiem apstākļiem Hartas 4. punkta izpratnē dzīves apstākļu dēļ saskaņā ar Dublinas III regulu atbildīgajā dalībvalstī, viņu stāvoklim ir jābūt *īpaši smagam*⁴¹ pret konkrēto personu vērstu sistēmisku trūkumu rezultātā šajā dalībvalstī.

92. Šādā pilnībā izņēmuma situācijā dalībvalsts nevar piemērot starptautiskās aizsardzības pieteikumam Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzēto nepieņemamības pamatu un iesniegtais starptautiskās aizsardzības pieteikums tai ir jāizskata.

38 Pēc analogijas skat. spriedumu, 2011. gada 21. decembris, N. S. u.c. (C-411/10 un C-493/10, EU:C:2011:865, 64.–69. punkts).

39 Spriedums, 2011. gada 21. decembris, N. S. u.c. (C-411/10 un C-493/10, EU:C:2011:865, 78.–80. punkts).

40 Proti, atbilstoši LESD 288. pantam dalībvalstīm ir saistības attiecībā pret sasniedzamo rezultātu.

41 Skat. ECT spriedumu, 2011. gada 21. janvāris, M. S. S. pret Beļģiju un Grieķiju, CE:ECHR:2011:0121JUD003069609, 254. punkts.

93. Ņemot vērā iepriekš minēto un it īpaši Hartas 4. pantā paredzētā necilvēcīgās vai pazemojošās attieksmes aizlieguma absolūto raksturu, uzskatu, ka Savienības tiesībās dalībvalstij ir liegts piemērot starptautiskās aizsardzības pieteikumam Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzēto nepieņemamības pamatu, ja citā dalībvalstī piešķirta alternatīvās aizsardzības statusa saņēmēja dzīves apstākļi neatbilst Hartas 4. pantam.

c) Direktīvas 2011/95 20. un nākamo pantu piemērošana

94. Direktīvas 2011/95 VII nodaļā par starptautiskās aizsardzības saturu tostarp ir paredzētas normas par starptautiskās aizsardzības saņēmēju darbu⁴², izglītības⁴³, sociālās aizsardzības⁴⁴ un veselības aprūpes⁴⁵ iespējām, saskaņā ar kurām tiek prasīta tāda pati attieksme kā pret dalībvalsts valstspiederīgajiem.

95. Turklāt Direktīvas 2011/95 32. pantā ir noteikts, ka starptautiskās aizsardzības saņēmējiem ir jābūt pieejamām izmitināšanas vietām ar tādiem pašiem nosacījumiem kā trešo valstu valstspiederīgajiem, kas likumīgi pastāvīgi uzturas dalībvalstu teritorijā⁴⁶.

96. No tā izriet, ka Direktīvas 2011/95 VII nodaļas normās nav paredzēts starptautiskās aizsardzības saņēmēju minimālais sociālo garantiju līmenis, kas pārsniedz valsti [vispārīgi] noteikto, vai arī izņēmuma gadījumā tam ir jābūt līdzvērtīgam ar to, kādu saņem citu trešo valstu valstspiederīgie, kas dalībvalsts teritorijā uzturas likumīgi⁴⁷.

97. Bez īstas Savienības mēroga un no tās budžeta finansētas starptautiskās aizsardzības politikas, kas garantētu vienādus minimālos dzīves apstākļus šīs aizsardzības saņēmējiem, Direktīvas 2011/95 VII nodaļas normās ir atspoguļots LES 5. panta 3. punktā noteiktais subsidiaritātes princips, ciktāl tajās tiek ņemts vērā atšķirīgais sociālo garantiju līmenis dalībvalstīs.

98. Attiecībā uz situācijām, kad tiek pārmests Direktīvas 2011/95 20. un nākamo pantu pārkāpums, kas tomēr vēl nepārkāpj Hartas 4. pantu, tāpat kā Francijas valdība uzskatu, ka prasīt no kompetentajām iestādēm patvēruma tiesību jomā, lai tās novērtētu starptautiskās aizsardzības pieejas līmeni un apstākļus, būtu pretrunā savstarpējās uzticēšanās principam, kas ir Eiropas patvēruma sistēmas, tai skaitā Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunkta, pamatā⁴⁸.

99. Turklāt Savienības tiesības neliedz dalībvalstij piemērot starptautiskās aizsardzības pieteikumam Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzēto nepieņemamības pamatu, ja starptautiskās aizsardzības statusa saņēmēji nesaņem nekādus iztikas līdzekļus vai tie ir izteikti mazāki nekā citās dalībvalstīs, bet tā nav atšķirīga attieksme salīdzinājumā ar konkrētās dalībvalsts valstspiederīgajiem, tomēr nepārkāpjot Hartas 4. pantu. Direktīvas 2011/95 preambulas 41. apsvērumā ir paredzēts, ka, "lai veicinātu, ka starptautiskās aizsardzības saņēmēji efektīvi izmanto tiesības un

42 Skat. Direktīvas 2011/95 26. pantu. Skat arī Ženēvas konvencijas 17.–19. pantu.

43 Skat. Direktīvas 2011/95 27. pantu un Ženēvas konvencijas 22. pantu.

44 Skat. Direktīvas 2011/95 29. pantu. Saskaņā ar Direktīvas 2011/95 29. panta 2. punktu, "atkāpjoties no 1. punktā izklāstītā vispārīgā noteikuma, dalībvalstis var ierobežot tās sociālās palīdzības apjomu, ko piešķir alternatīvās aizsardzības statusa saņēmējiem, piešķirot tikai pamata pabalstus, ko tad nodrošina tāda pašā līmenī un saskaņā ar tādiem pašiem atbilstības nosacījumiem kā dalībvalsts valstspiederīgajiem". Skat arī Ženēvas konvencijas 23. un 24. pantu.

45 Skat. Direktīvas 2011/95 30. pantu. Skat. arī Ženēvas konvencijas 24. pantu.

46 Skat. arī Ženēvas konvencijas 21. pantu.

47 Pieeja izmitināšanas vietai.

48 Jāpiebilst, ka iesniedzējtiesa nesniedz nekādu informāciju par starptautiskās aizsardzības statusa saņēmēju diskrimināciju Bulgārijā, salīdzinot ar šīs valsts valstspiederīgajiem, tostarp attiecībā uz sociālās palīdzības pakalpojumiem.

pabalstus, kas noteikti šajā direktīvā, nepieciešams ņemt vērā to īpašās vajadzības un konkrētās integrācijas problēmas, ar kurām tie saskaras. *Neskarot dalībvalstu iespēju paredzēt vai atstāt spēkā labvēlīgākus standartus, šādas vērā ņemšanas rezultātam parasti nevajadzētu būt labvēlīgākam regulējumam par to, ko tās nodrošina saviem valstspiederīgajiem*⁴⁹.

100. Citiem vārdiem sakot, tiktu sodītas tās dalībvalstis, kurās tiek patiesi ievēroti no Direktīvas 2011/95 izrietošie pienākumi attiecībā uz starptautiskās aizsardzības saturu vai kuras nodrošina salīdzinoši dāsnu sociālo palīdzību.

101. Ņemot vērā iepriekš minēto, uzskatu, ka Savienības tiesības neliedz dalībvalstij piemērot starptautiskās aizsardzības pieteikumam Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzēto nepieņemamības pamatu, ja dalībvalsts, kas jau ir piešķirusi pieteikuma iesniedzējam alternatīvo aizsardzību, neizpilda Direktīvas 2011/95 20. un nākamo pantu nosacījumus⁵⁰, tomēr nepārkāpjot Hartas 4. pantu, vai arī ja starptautiskās aizsardzības saņēmēji nesaņem nekādus iztikas līdzekļus vai arī tie ir izteikti mazāki nekā citās dalībvalstīs paredzētie, bet tā nav atšķirīga attieksme šajā ziņā, salīdzinot ar to, kādu saņem konkrētas dalībvalsts valstspiederīgie.

2. Par trešā jautājuma pirmo daļu

102. Iesniedzējtiesa jautā, “vai un kādos apstākļos saskaņā ar Hartas 18. pantu, lasot kopsakarā ar LESD 78. pantu, dalībvalstij varētu prasīt izskatīt starptautiskās aizsardzības pieteikumu, neskatoties uz valsts tiesību normu, ar kuru ir ieviests Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunkts, ja pieteikuma iesniedzējam citā dalībvalstī jau ir piešķirta alternatīvā aizsardzība, nevis bēgļa statuss”, ņemot vērā šīs dalībvalsts patvēruma izskatīšanas procedūras trūkumus.

103. Lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniedzējtiesa norāda uz patvēruma izskatīšanas procedūras trūkumiem Bulgārijā, kuras ietvaros tiek piešķirts “alternatīvās aizsardzības statuss, (paredzami) atsakot atzīt pamatotāko bēgļa statusu [..] vai [..] neizskatot arī turpmākus pieteikumus, lai gan ir jauni elementi vai apstākļi, kas būtiski paaugstinātu iespēju pieteikuma iesniedzējam izpildīt nosacījumus bēgļa statusa iegūšanai [saskaņā ar Direktīvas 2013/32 40. panta 3. punktu]”. (Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu lietā C-297/17 32. punkts).

a) Lietas dalībnieku apsvērumi

104. Vācijas valdība uzskata, ka, ja “pastāvētu pienākums izvērtēt sistēmiskus trūkumus patvēruma izskatīšanas procedūrā citā dalībvalstī, tam būtu jābūt vismaz pieminētam Direktīvā 2013/32. [Tā norāda], ka tā tomēr nav un ka, [tieši pretēji,] dalībvalsts lēmumam par starptautiskās aizsardzības piešķiršanu ir noteikts spēks” (šo apsvērumu 62. punkts). Šīs valdības ieskatā, tikai Savienības likumdevējs var noteikt tiesību aktos tādu pienākumu, un šāda Savienības tiesībās noteikta pienākuma nepildīšanu var konstatēt tikai pienākuma neizpildes procedūrā pret šo dalībvalsti.

105. Francijas valdība uzskata, ka tikai tādā gadījumā, ja izrādās, ka citā dalībvalstī piešķirta starptautiskā aizsardzība nedarbojas, proti, ja attiecīgajai personai dalībvalstī, kurā tai ir piešķirta aizsardzība, pastāv vajāšanas vai būtiska kaitējuma risks⁵¹ Direktīvas 2011/95 izpratnē, dalībvalstij, kurā ir iesniegts jaunais pieteikums, būtu jāpārbauda, vai pieteikuma iesniedzējs atbilst nosacījumiem bēgļa statusa saņemšanai, pirms izskatīt tā atbilstību alternatīvās aizsardzības statusam.

49 Mans izcēlums.

50 Jāuzsver, ka Direktīvas 2011/95 20. un nākamo pantu pārkāpumi var būt pamats prasībai par pienākumu neizpildi pret attiecīgo dalībvalsti saskaņā ar LESD 258. pantu. Turklāt no Direktīvas 2011/95 20. un nākamajiem pantiem izrietošas tiesības attiecīgās personas var aizstāvēt valsts tiesās un iestādēs.

51 Skat. Direktīvas 2011/95 15. pantu.

106. Polijas valdība uzskata, ka Direktīvas 2013/32 33. pantā ir paredzēts, ka pieteikuma iesniedzējs, kuram citā dalībvalstī ir piešķirts starptautiskās aizsardzības statuss, ar to tiek pienācīgi aizsargāts, un pārējās dalībvalstīs var uzskatīt tā pieteikumu par nepieņemamu un noraidīt, neizskatot pēc būtības. Tā uzskata, ka, kompetentajai iestādei konstatējot, ka pieteikuma iesniedzējam citā dalībvalstī ir piešķirta starptautiskā aizsardzība, tai principā ir atļauts neizskatīt pieteikumu pēc būtības. Tā piebilst, ka tikai īpašos izņēmuma gadījumos kompetentajai valsts iestādei ir pienākums uzsākt procedūru pieteikuma izskatīšanai pēc būtības. Šīs valdības ieskatā, kompetentajai valsts iestādei vai valsts tiesai ir jānosaka, vai konkrētā gadījumā kādas dalībvalsts patvēruma procedūras un patvēruma meklētāju uzņemšanas sistēmisko trūkumu rezultātā ir konstatējams Hartas 4. panta pārkāpums, kas pamatotu pienākumu izskatīt pēc būtības pieteikumu par starptautiskās aizsardzības pastiprināšanu.

107. Komisija uzskata, ka sistēmiskus trūkumus citas dalībvalsts patvēruma procedūrā pirmās dalībvalsts (proti, šajā lietā – Vācijas Federatīvās Republikas) veiktā izvērtējumā var neņemt vērā. Tā uzskata, ka pēc tam, kad valstī B ir piešķirts alternatīvās aizsardzības statuss un valstī A kā nepieņemams ir noraidīts pieteikums par aizsardzības pastiprināšanu, patvēruma izskatīšanas procedūra ir noslēgusies. Komisijas ieskatā, no šī brīža uz attiecīgo personu ir jāattiecinā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/115/EK (2008. gada 16. decembris) par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi⁵², 6. panta 2. punkts. Tā uzskata, ka konkrētā persona dalībvalstī A uzturas nelikumīgi, bet var uzturēties dalībvalstī B kā alternatīvās aizsardzības statusa ieguvēja.

b) Vērtējums

108. Šis prejudiciālais jautājums ir par to, vai ir pieņemams pieteikums par vienā dalībvalstī piešķirta alternatīvās aizsardzības statusa “pastiprināšanu”, atzīstot bēgļa statusu citā dalībvalstī. Ir jāatgādina, ka atbilstoši Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunktam dalībvalstīs var⁵³ uzskatīt par nepieņemamu pieteikumu par bēgļa statusa iegūšanu, ja citā dalībvalstī ir piešķirta starptautiskā aizsardzība.

109. Šajā ziņā papildus tam, ka bēgļa statusa iegūšanas nosacījumi (Direktīvas 2011/95 III nodaļa) skaidri atšķiras no alternatīvās aizsardzības statusa nosacījumiem (Direktīvas 2011/95 V nodaļa), alternatīvās aizsardzības statuss principā ir⁵⁴ maznozīmīgāks nekā bēgļa statuss it īpaši attiecībā uz uzturēšanās tiesībām⁵⁵ un sociālo aizsardzību⁵⁶. Pašā LESD 78. panta tekstā ir nostiprināta atšķirība starp abiem starptautiskās aizsardzības statusiem⁵⁷.

52 OV 2008, L 348, 98. lpp.

53 Tās ir tiesības.

54 Proti, Direktīvas 2011/95 3. pantā “Labvēlīgāki standarti” ir noteikts, ka “dalībvalstīs var ieviest vai saglabāt labvēlīgākus standartus, lai noteiktu, kas kvalificējams kā bēglis vai persona, kura tiesīga saņemt alternatīvo aizsardzību, un noteiktu starptautiskās aizsardzības saturu, ciktāl šādi standarti ir saderīgi ar šo direktīvu”.

55 Skat. Direktīvas 2011/95 24. pantu.

56 Skat. Direktīvas 2011/95 29. pantu.

57 LESD 78. panta 1. punktā ir noteikts, ka “Savienība īsteno kopēju *patvēruma, papildu aizsardzības* un pagaidu aizsardzības politiku, lai varētu piešķirt attiecīgu statusu jebkuram trešās valsts pilsonim, kurš pieprasa starptautisku aizsardzību, un nodrošinātu atbilstību neizraidīšanas principam. Šai politikai jābūt saskaņā ar 1951. gada 28. jūlija Ženēvas konvenciju par bēgļu statusu un 1967. gada 31. janvāra Protokolu par bēgļu statusu, kā arī ar citiem ar to saistītiem līgumiem”. Mans izcēlums. Turklāt ir jāpiebilst, ka LESD 78. panta 2. punktā ir paredzēts, ka, “piemērojot 1. punktu, Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru paredz pasākumus par kopējo Eiropas patvēruma sistēmu, kuru veido: a) *vienots patvēruma statuss* trešo valstu pilsoņiem, kas ir derīgs visā Savienībā; b) *vienots papildu aizsardzības statuss trešo valstu pilsoņiem, kuriem, neiegūstot Eiropas patvērumu, ir nepieciešama starptautiska aizsardzība*”. Mans izcēlums.

110. Norādu, ka, ņemot vērā šo atšķirību starp abiem statusiem, Direktīvas 2013/32 46. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā ir paredzēts, ka atbildīgā dalībvalsts nodrošina, ka pieteikuma iesniedzējiem ir tiesības uz efektīvu tiesisko aizsardzību tiesā, kas tam ļauj apstrīdēt pieņemto lēmumu, ar kuru par nepamatotu ir uzskatīts pieteikums attiecībā uz bēgļa un/vai alternatīvās aizsardzības statusu⁵⁸.

111. Proti, Direktīvas 2013/32 46. panta 2. punkta otrajā daļā ir paredzēts, ka, “ja dalībvalsts piešķirtais alternatīvās aizsardzības statuss *sniedz tādas pašas tiesības un priekšrocības* kā bēgļa statuss saskaņā ar Savienības un valstu tiesību aktiem, minētā dalībvalsts var uzskatīt, ka lēmuma atzīt pieteikumu par nepamatotu attiecībā uz bēgļa statusu pārsūdzēšana ir *nepieņemama*, pamatojoties uz to, ka pieteikuma iesniedzējs nav pietiekami ieinteresēts procedūru turpināšanā”⁵⁹.

112. No tā izriet, ka tikai izņēmuma gadījumā alternatīvās aizsardzības statuss ir aizvietojams ar bēgļa statusu.

113. Kopējā Eiropas patvēruma sistēma tika izveidota apstākļos, kuri ļāva pieņemt, ka visas valstis, kas tajā piedalās, vai tās būtu dalībvalstis vai trešās valstis, ievēro pamattiesības, ieskaitot tiesības uz patvērumu, kas izriet no Hartas 18. panta, un ka dalībvalstis šajā ziņā var viena otrai savstarpēji uzticēties⁶⁰.

114. Manuprāt, šis savstarpējās uzticības princips ir pamatā tam, ka Savienības likumdevējs ir pieņēmis tādas normas kā Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunkts. Šīs normas mērķis ir novērst resursu izšķiešanu un “sistēmas noslogojumu ar valstu iestāžu pienākumu izskatīt vairākus viena un tā paša patvēruma meklētāja iesniegtus pieteikumus, [..], kā arī novērst *forum shopping*, kā visa pamatmērķis ir paātrināt pieteikumu izskatīšanu gan patvēruma meklētāju, gan piedalošos valstu interesēs”⁶¹.

115. Īpašajos apstākļos konkrētajās lietās savstarpējā uzticība nozīmē to, ka dalībvalstīm ir tiesības prezumēt, ka citās dalībvalstīs starptautiskās aizsardzības pieteikumi tiek izskatīti saskaņā ar Savienības tiesībām un Ženēvas konvencijas noteikumiem un tiek piešķirts vai nu bēgļa statuss, vai arī alternatīvās aizsardzības statuss atbilstoši šo statusu nosacījumiem saskaņā ar Direktīvā 2011/95 paredzētajiem vienotajiem kritērijiem. Tādēļ dalībvalstīm ir tiesības prezumēt, ka pārejās dalībvalstīs nevis alternatīvās aizsardzības (zemākais) statuss, bet gan bēgļa (augstākais) statuss un *vice versa* tiek piešķirts atbilstoši apstākļiem.

116. Tomēr es jau norādīju, ka prezumpcija ir atspēkojama. Proti, ir jāuzsver, ka patvēruma tiesības ir Hartas 18. pantā *garantētas* pamattiesības, “ievērojot noteikumus, kas ietverti 1951. gada 28. jūlija Ženēvas konvencijā par bēgļu statusu un 1967. gada 31. janvāra Protokolā par bēgļu statusu, kā arī saskaņā ar Līgumu par Eiropas Savienību un Līgumu par Eiropas Savienības darbību”. No tā izriet, ka neatkarīgi no dalībvalstu savstarpējās uzticības pienākuma attiecīgajai personai ir jābūt iespējai pierādīt, ka pastāv sistēmiski trūkumi patvēruma izskatīšanas procedūrā, it īpaši attiecībā uz izplatīto praksi nepamatoti piešķirt alternatīvās aizsardzības, nevis bēgļa statusu. Proti, sistēmiskos trūkumus patvēruma izskatīšanas procedūrā nevar ierobežot tikai attiecībā uz risku, ka attiecīgā persona tiks vajāta vai smagi cietīs⁶², kā to apgalvo Francijas valdība.

58 2015. gada 17. decembra sprieduma *Tall* (C-239/14, EU:C:2015:824) 51. punktā Tiesa ir nospriedusi, ka “[Direktīvas 2013/32 46.] pantā paredzētās prasības īpašības ir jānoskaidro saskaņā ar Hartas 47. pantu, kurā ir nostiprināts efektīvas tiesību aizsardzības tiesā princips un saskaņā ar kuru ikvienai personai, kuras Savienības tiesībās garantētās tiesības un brīvības ir tikušas pārkāptas, ir tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, ievērojot minētajā pantā paredzētos nosacījumus”.

59 Mans izcēlums.

60 Pēc analogijas skat. 2011. gada 21. decembra spriedumu N. S. u.c. (C-411/10 un C-493/10, EU:C:2011:865, 78. punkts).

61 Skat. spriedumu, 2011. gada 21. decembris, N. S. u.c. (C-411/10 un C-493/10, EU:C:2011:865, 79. punkts).

62 Turklāt ir jāuzsver, ka patvēruma tiesības neierobežojas tikai ar neregulāras dzīves principa ievērošanu, kā to apliecina Direktīvas 2011/95 20. un nākamajos pantos paredzētās tiesības.

117. Tikai konkrēts fakts un apstākļu izvērtējums ir pamatā pārbaudei par sistēmisku nepilnību esamību patvēruma izskatīšanas procedūrā atbildīgajā dalībvalstī. Šajā ziņā iesniedzējtiesai ir jāņem vērā visi attiecīgās personas sniegtie pierādījumi par *visiem atbilstīgajiem faktiem* attiecībā uz pārmestajiem sistēmiskajiem trūkumiem patvēruma izskatīšanas procedūrā.

118. Atsevišķi pārkāpumi nekādā gadījumā nav pietiekami, lai apšaubītu kopējo Eiropas patvēruma sistēmu⁶³, it īpaši Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunktu, un tādējādi dalībvalstīm liktu uzskatīt par pieņemamu pieteikumu par bēgļa statusa iegūšanu pat tad, ja citā dalībvalstī ir piešķirts alternatīvās aizsardzības statuss.

119. Turklāt, ņemot vērā, ka saskaņā ar Direktīvas 2013/32 46. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktu starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējam atbildīgajā dalībvalstī ir tiesības uz efektīvu tiesisko aizsardzību šīs dalībvalsts tiesā, kas ļauj apstrīdēt it īpaši lēmumus uzskatīt pieteikumu par nepamatotu attiecībā uz bēgļa aizsardzības statusu, viņam ir arī jāpierāda, ka šīs tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā nepastāv vai tām ir sistēmiski trūkumi.

120. Ņemot vērā iepriekš minēto, uzskatu, ka saskaņā ar Savienības tiesībām un it īpaši ar Hartas 18. pantu dalībvalstij ir liegts piemērot starptautiskās aizsardzības pieteikumam Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzēto nepieņemamības pamatu, ja pieteikuma iesniedzējs ar pieteikumu par bēgļa statusa atzīšanu dalībvalstī prasa alternatīvās aizsardzības statusa pastiprināšanu, kas ir piešķirts citā dalībvalstī, un ja patvēruma izskatīšanas procedūrai pēdējā minētajā dalībvalstī bija un joprojām ir sistēmiski trūkumi.

D. Par piekto prejudiciālo jautājumu apvienotajās lietās C-297/17, C-318/17 un C-319/17

121. Piektais prejudiciālais jautājums lietās C-297/17, C-318/17 un C-319/17 ir uzdots tikai tādā gadījumā, ja atbilde uz otro jautājumu ir noraidoša⁶⁴. Ar šo divos apakšjautājumos sadalīto jautājumu iesniedzējtiesa vaicā, pirmkārt, vai apstākļiem pamatlietā *ratione temporis* ir piemērojama Dublinas II regula vai Dublinas III regula, un, otrkārt, vai Dublinas II regula un/vai Dublinas III regula ir piemērojama, ja citā dalībvalstī pieteikuma iesniedzējam ir jau piešķirts alternatīvās aizsardzības statuss.

122. Piektajam jautājumam ir zudis priekšmets, ņemot vērā, ka saskaņā ar manu atbildi uz otro jautājumu dalībvalstij nav pienākuma vispirms izvērtēt savu atbildību par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu un tā var šo pieteikumu noraidīt saskaņā ar kādu no Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punktā paredzētajiem nepieņemamības pamatiem.

63 Pēc analogijas skat. spriedumu, 2011. gada 21. decembris, N. S. u.c. (C-411/10 un C-493/10, EU:C:2011:865, 82. un 84. punkts).

64 Prasītāji pamatlietā lietās C-297/17, C-318/17 un C-319/17 uzskata, ka "no Dublinas III regulas 49. panta 2. punkta izriet, ka tā ir piemērojama tikai pēc 2014. gada 1. janvāra iesniegtiem starptautiskās aizsardzības pieteikumiem. Atruna, ka Dublinas III regula ir piemērojama visiem pēc 2014. gada 1. janvāra nosūtītajām atpakaļuzņemšanas pieprasījumiem neatkarīgi no pieteikuma iesniegšanas brīža, nenozīmē, ka [...] Dublinas III regula ir piemērojama kopumā, kas būtu pretrunā ar skaidro 49. panta 2. punkta normu, ne arī to, ka, ja Dublinas II regula ir piemērojama attiecībā uz pārejo, ir jāievēro atpakaļuzņemšanas pieprasījumu iesniegšanas termiņi. Dublinas II regulā šajā ziņā nebija paredzēti nekādi termiņi". Vācijas valdība uzskata, ka, ņemot vērā tās atbildes uz pārējiem iesniedzējtiesas uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem, uz piekto jautājumu nav jāatbild. Komisija ieskatā, "piektais prejudiciālais jautājums, ņemot vērā [tās atbildes] uz pirmo un otro jautājumu, kļūst par bezmērķīgu atkārtanos, tādēļ Komisija ļoti apšaubā, ka Tiesas tas būtu jāizvērtē". Francijas un Polijas valdības nav sniegušas apsvērumus par šo prejudiciālo jautājumu.

V. Secinājumi

123. Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, es ierosinu Tiesai uz *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa, Vācija) uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

- 1) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/32/ES (2013. gada 26. jūnijs) par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai 52. panta pirmo daļu pirms 2015. gada 20. jūlija iesniegtiem starptautiskās aizsardzības pieteikumiem netiek pieļauts piemērot valsts tiesisko regulējumu, ar kuru ir transponēts Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunkts, kurā ir noteikts nepieņemamības pamats, ja pieteikuma iesniedzējam citā dalībvalstī ir piešķirts alternatīvās aizsardzības statuss. Nav nozīmes tam, ka atbilstoši Dublinas III regulas 49. pantam uz patvēruma pieteikumu joprojām pilnībā attiecas Dublinas II regulas darbības joma vai ka patvēruma pieteikums ir iesniegts pirms Direktīvas 2013/32 stāšanās spēkā un pirms tās transponēšanas valsts tiesībās.
- 2) Direktīvas 2013/32 33. panta 1. punktā nav noteikta nekāda prioritāte vai hierarhija noteikumiem par atbildīgās dalībvalsts noteikšanu un Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punktā paredzēto pamatojumu pieteikuma nepieņemamībai. No tā izriet, ka dalībvalstij nav pienākuma pirmām kārtām pārbaudīt, vai tā ir vai nav atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, un tā var noraidīt šo pieteikumu saskaņā ar vienu no Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punktā paredzētajiem nepieņemamības pamatiem. Tā kā nepastāv konkrēto noteikumu prioritāte vai hierarhija, šo izvēles brīvību nosaka arī procesuālās ekonomijas iemesli.
- 3) Ar Savienības tiesībām dalībvalstij netiek pieļauts piemērot starptautiskās aizsardzības pieteikumam Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzēto nepieņemamības pamatu, ja citā valstī piešķirta alternatīvās aizsardzības statusa saņēmēju dzīves apstākļi neatbilst Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 4. pantam.
- 4) Ar Savienības tiesībām dalībvalstij netiek liegts piemērot starptautiskās aizsardzības pieteikumam Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzēto nepieņemamības pamatu, ja dalībvalstī, kas jau ir piešķirusi pieteicējam starptautisko aizsardzību, netiek izpildīti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/95/ES (2011. gada 13. decembris) par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu, un par piešķirtās aizsardzības saturu 20. un nākamajos pantos minētie nosacījumi, tomēr nepārkāpjot Hartas 4. pantu, vai arī ja starptautiskās aizsardzības saņēmēji nesaņem nekādu iztikas nodrošinājumu vai tas ir skaidri mazāks par citās dalībvalstīs paredzēto, bet šajā ziņā nepastāv atšķirīga attieksme, salīdzinot ar konkrētās dalībvalsts valstspiederīgajiem.
- 5) Saskaņā ar Savienības tiesībām un it īpaši Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 18. pantu dalībvalstij ir liegts piemērot starptautiskās aizsardzības pieteikumam Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzēto nepieņemamības pamatu, ja iesniedzējs, iesniedzot bēgļa statusa atzīšanas pieteikumu dalībvalstī, prasa alternatīvā aizsardzība statusa pastiprināšanu, kas viņam jau ir piešķirts citā dalībvalstī, un patvēruma izskatīšanas procedūrai pēdējā minētajā dalībvalstī bija un joprojām ir sistēmiski trūkumi.